JURNALUL®

S.F.

Nr. 25 Săptămînal de science-fiction ■ 16 pagini ■ 45 lei

Ionuţ BĂNUŢĂ

Tom MADDOX

Ana Maria NEGRILĂ

William GIBSON

Florin MUNTEANU

Dănuţ IVĂNESCU

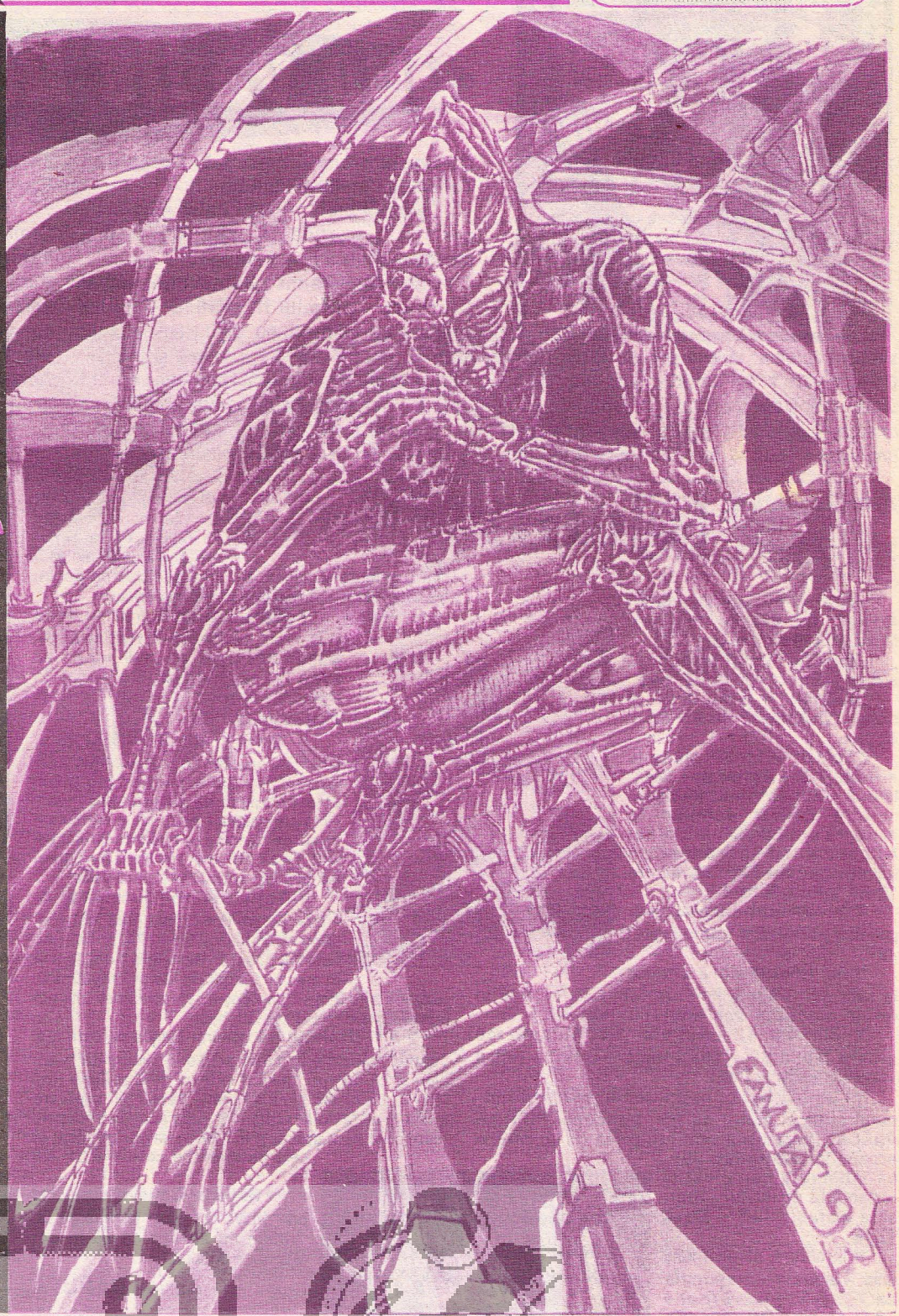

Integral CYBERPUNK

UN IMPERIU INTR-O REPUBLICĂ

Quo vadis Domine?...

Cine sîntem? De unde venim? Către ce mergem? Iată numai cîteva din întrebările ce au frămîntat şi frămîntă minţile oamenilor, iată numai trei obiective asupra cărora fani din întreaga ţară au fost invitaţi să se pronunţe

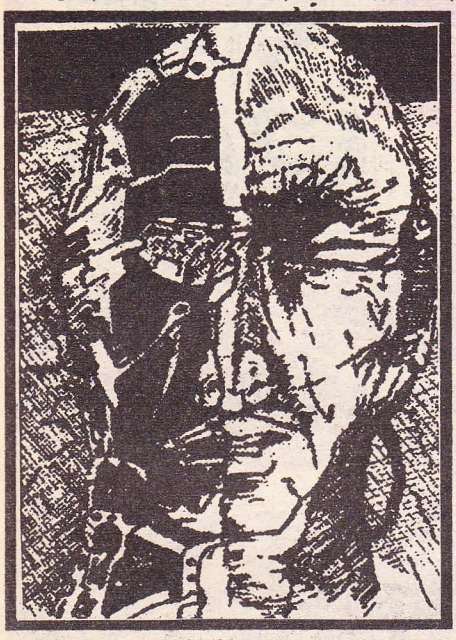

sîmbătă 5 iunie, la Giurgiu, de către clubul **Quo vadis?** în colaborare cu Casa Sindicatelor din localitate. Răspunsul concretizat în cele 12 premii şi menţiuni au fost împărţite - în mod mai mult sau mai puţin echitabil între: clubul String (Bucureşti) - **Ana Maria Negrilă** (Fragile) premiul I proză clubul Quo vadis? (Ploieşti + Giurgiu) **Dănuţ Ivănescu** (Şi Pinochio era viu) premiul II proză, **Petrică Sîrbu** (North side story) premiul III proză, **Florin Grofu** premiul I grafică; clubul Victor Papilian **Victor Stoica** (Ziua în care vei putea spune că mîine va fi o nouă zi) premiul III proză.

Cenaclul Henri Coandă (Craiova) **Alina Popov** (Noapte adîncă la Vaya Con Dios menţiune proză, **Aurel Cărăşel** (Expansiunea) menţiune proză, **Gabriela Bolangiu** menţiune grafică, **Pompilian Tofilescu** - menţiune poezie.

Cenaclul Sfera (Brăila) **Belei Aurelius** - premiul I grafică, **Cozea Carmen** - menţiune grafică oferită de JSF.

Cenaclul Atlantis (Cernavodă) **Mihai Ciorbaru** - premiul III grafică – nu i-a mulţumit pe cei peste 60 de invitaţi, iar conferinţele despre video feed-beck şi fractali, susţinute de Florin Munteanu - le-a mărit deruta şi dorinţa de cunoaştere (dealtfel, ca întotdeauna după astfel de conferinţe domnul Munteanu a primit o invitaţie din partea cenaclului Sfera de a conferenţia în Brăila. Să sperăm că timpul îi va permite).

Printre revistele (nr.24 al JSF) cărţile (2001 odisee spaţială) şi fanzinele (Katarsis) lansat, şi-au încrucişat reportofoanele într-un interviu reciproc Mara Popa (Start spre extraordinar) şi Victor Martin (Galaxia SF radio Craiova).

Neţinînd cont de avertizările repetate ale recepţionerei - Aici sînt şoareci! Aici sînt şoareci! un grup de fani au înjghebat totu şi tradiţionalul cenaclu de noapte, căruia i-au căzut victime **Petrică Sîrbu**, **Pompilian Tofilescu** şi revelaţia nopţii **Gheorghiţă Florin** (Brăila).

Trecînd peste amănuntele total semnificative legate de organizare, **Zilele Quo Vadis?** au fost nişte nopţi – de fapt una singură – de care o să ne aducem oricînd aminte cu plăcere. Alte amănunte în bîrfoteca pe care Pompilian Tofilescu o pregăteşte. Pînă atunci „Te salut tinerete-n Adidas / Te salut generaţie-n blugi",

Adrian BĂNUŢĂ

Ultima oră

Apariţii editoriale

„Zeii înşişi" Isaac Asimov, editura Teora, 595 lei, 221 pag.

„2001 o odisee spaţială" Arthur C. Clarke, editura Multistar, 489 lei, 246 pag.

„Asediul" Luigi Menghini, editura Brâncuşi, 400 lei, 237 pag.

„Katarsis" – primul fanzin al clubului Quo vadis? filiala Ploieşti 32 pag.

„Epion" – fanzin ajuns la numărul 7 sub îndrumarea talentatului grafician Sorin Soroşan, care a ilustrat aproape în întregime nr.24 al JSF. Ar mai trebui poate amintit că tînărul nostru reprezentant din Tîrgu Mureş are 18 ani. Succes la bac!

♥ În numărul următor vom publica premianţii concursului JSF.

♥ Joi, 10 iunie a.c. a avut loc la sala din Grădina Icoanei, lansarea nr. 500 al revistei Anticipaţia. Vom reveni cu amănunte.

♥ Sîmbătă, 12 iunie, ora 11.00 va avea loc şedinţa World SF – filiala românească, la sediul Fundaţiei Vladimir Colin.

♥ Luni 7 iunie a.c., ne-a vizitat la redacţie cunoscutul critic şi editor de BD, francezul **PIERRE PASCAL**. în numărul viitor veţi putea citi un interviu acordat în exclusivitate JSF. La întîlnire a participat şi redactorul emisiunii „Start spre extraordinar" – **Mara Popa**.

♥ În curînd, sfîrşitul lunii iulie, Tabăra internaţională de creaţie **„ATLANTIKRON '93"**. Se pare că taxa de participare nu va depăşi suma de 3000 mii lei. Ţinînd cont de amploarea manifestări şi de importanţa sa, cenaclurile şi cluburile din ţară sînt rugate să-şi anunţe din timp participarea pentru rezervarea locurilor pe bac şi pentru mîncare.

♥ Din surse autorizate putem să vă informăm că **Salonul Naţional de Bandă desenată** de anul acesta va avea loc la Craiova. Amănunte la momentul oportun.

Poşta redacţiei

♥ **Doagă Mircea (Brăila)** – condiţiile noastre au fost şi rămîn aceleaşi – povestirile trimise spre publicare trebuiesc dactilografiate. În privinţa caricaturilor ele trebuie executate în tuş pe carton sau hîrtie de bună calitate. Doza de umor din caricatura trimisă ar fi fost suficientă pentru debut.

♥ **Goşiu Stelian (Constanţa)** nu numai pentru tine „n-am prea fost săptămînali în ultima vreme", dar asta nu din vina noastră. Revistele ajung la tine în oraş cu un decalaj de trei săptămîni, deorece sînt trimise prin poştă,. Pentru mulţi alţii am fost şi sîntem (încă) săptămînali.

♥ **A.T. (Ploieşti)** am admirat fineţea cu care ţi-ai „săpat" iniţialele în hîrtia scrisorii. Niciodată n-am afirmat că nu vom publica şi texte deja apărute (mă refer la traduceri) şi ca să-ţi mai treacă din supărare te anunţ că la două săptămîni după apariţia traducerii respective ea a apărut şi în Indonezia concomitent în cele treisprezece cotidiene SF ale lor.

♥ **Roberta (Cralova)** scotocind prin arhivă am găsit scrisoarea ta. Trimite-mi adresa ca să îţi pot răspunde detaliat.

Adrian BĂNUŢĂ

Povestirea „Loteria" apărută în numărul trecut aparţine scriitoarei Shirley JACKSON

O parte din materialele din acest număr au fost preluate din revistele „VSD" „ACTUEL" şi albumul „Les fils de la nuit" de Patrice Garcia

Lumea în şapte zile

În prima zi am făcut ucigaşii.

În a doua zi, din ce-a mai rămas, i-am făcut pe sinucigaşi.

În a treia zi, am sortat nebunii de genii.

În a patra zi, din nebunii rămaşi în viaţă am făcut politicienii.

În a cincea zi, din geniile rămase în viaţă i-am făcut pe copii.

În a şasea zi, nu mai aveam nimic de făcut , aşa că în a şaptea zi...

În a şaptea zi i-am făcut pe cei de la JURNALUL SF

Marius STOICA

JURNALUL® S.F.

Editat de: INTACT

CORPORAŢIA INTACT PENTRU CULTURA ŞI ARTA

Colectivul de redacţie:

Adrian BĂNUŢĂ *(Redactor şef)*, Marius ALECU, Nicolae ARITON, Lucian BĂBEANU, Ionuţ BĂNUŢĂ, George CEAUŞU, Ştefan GHIDOVEANU, Nicu GECSE, Mircea Liviu GOGA, Adrian IONESCU, Cristian IONESCU, Dănuţ IVĂNESCU, Victor MARTIN, Florin MUNTEANU, Mircea NAIDIN, Mihai Dan PAVELESCU, Dan POPESCU, Victor STOICA, Caius STANCU *(Redactori)*

Adresa redacţiei:
Şos. Bucureşti-Ploieşti 25-27; sector 1, Bucureşti tel. 3.12.71.35; fax. 3.12.99.44

CYBERDATA

REALITATE SAU/ȘI VIRTUAL

*** ERIC CHANI, FRANCEZUL DEFRIȘĂTOR DE LUMI:** La 25 de ani, acest „neonerd" parizian, fan al lui Corben și Lovecraft, e un star. El a realizat scenariul, grafica și partea de programe pentru ANOTHER WORLD, unul din jocurile vedetă pe Super Nintendo. 2 ani de muncă asiduă și solitară pentru un rezultat în întregime original, un hibrid între desen animat realist și film interactiv.

Lovitura de geniu este că el e primul, pe acest tip de joc, care adoptă un mod de programare grafică rezervat pînă acum computerelor de simulare 3-D animație poligonală. Și acest lucru dă o imagine mai fluidă, mai puțin granulată, și, în plus, economisește memoria continuînd să producă mai multe efecte sonore și trecînd de la un plan al jocului la altul fără comutare.

*** FLASH-BACK, NEUROKILLER:** În jungla artificială de pe Titan, un tînăr student se trezește cu memoria ștearsă. Instinctul îl împinge să fugă, pentru că se știe urmărit fără milă. Astfel începe FLASH-BACK, un alt „film interactiv" din ceea ce poate fi numit noul val francez al soft-ului. Realizat de o echipă de tineri programatori condusă de Paul Cuisset de la „Delphine Software", Flash-Back a ieșit pentru sistemul Sega Megarive la sfîrșitul lui martie. Prototipul jocului testat de un „game-maniac" a produs următoarea reacție din partea acestuia: „Demential! Între «Another World» ca animație poligonală a secvențelor narative, «Prince of Persia» ca maniabilitate a personajului și «Total Recall» pentru scenariul neuro-killer!"

*** JOCURILE VIDEO ȘI CINEMA-UL INTERACTIV:** Trei pași înainte în istoria jocurilor video: Mai - apariția lui the 7th Guest. Septembrie - Jurrasic Park. Decembrie - Eden.

JURRASIC PARK, viitorul film al lui Spielberg va rula în Franța abia după 20 octombrie, dar va fi precedat cu trei săptămîni de jocul video cu același titlu. Societatea OCEAN a achiziționat drepturile pentru 2,5 milioane $. Nu-i o premieră: BATMAN, ROBOCOP, TOTAL RECALL, TERMINATOR, INDIANA JONES au adaptate deja pentru consola interactivă.

Progresul tehnic e folosit la maximum: noul cartuș 3D, obținut grație unui procesor inclus boostează capacitățile superNintendo-ului. Pentru JURRASIC PARK (jocul), 25 de

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA
INTACT

Director tehnic:
Eustatiu BĂLAN

Reclamă, publicitate, difuzare:
Titus GUVIR – tel. 3.12.93.66

Tehnoredactare computerizată:
Maria GEORGESCU

Corectură:
Corina ROMAN, Cristina Anghel, Eufimia Măgureanu

Montaj offset:
Daniela TOTAN, Daniela VARKOLA

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor
JURNALUL ®
Director:
Dan DIACONESCU
Redactor șef:
Marius TUCĂ

SEX & CROM, PIELE & COMPUTERE

SAU CINE E CYBERPUNKSII SI CE VREA E

SAU DE CE ASA SI NU ALTFEL

Totul a început în 1981, cînd cîțiva cititori de science fiction descopereau cuvinte ale NEUROMANTULUI lui William Gibson, roman port-drapel și care a stat la baza mișcării cyberpunk: „Cerul era de culoarea unui televizor fixat pe un emițător debranșat."

Se luase act de existența unui fapt simplu: lumea se artificializa, devenea o abstracțiune ieșită din creierele programatorilor, o simulare tehnologică. Lumea devenea un cyberspațiu. Ca și banii manipulați de multinaționale, părinții unui copil în eprubetă, instrumentele muzicale din ultimul tub techno, sau mingea prinsă de **data glove** într-o partidă de baschet simulată de un dispozitiv de realități virtuale. Cyberspațiu. Spațiul inventat de autorii-cult ai mișcării, William Gibson și Bruce Sterling, reprezentanți literari ai unei mișcări mondiale în care se regăsesc tot felul de „infoșmecheri": piratii informatici, maniaci ai universului video, vînători de date, cercetători mistici, raverși intello, **Kids** californieni **hardcore**, paria scufundați în realitatea virtuală, **tehno-hippies**.

Cuvîntul a fost format din CYBER, care evocă mașinile și modul lor de guvernare (cibernetica) și din PUNK – prima mișcare rock'n roll care a glorificat falsul și revolta prin fals. În cyberspațiu, lumea posibilă (unde poate că trăim deja), „no future" nu mai e o sfidare socială, ci o evidență metafizică. În cyberspațiu totul este posibil. VIRTUAL. Ca într-un joc video hiperintens evenimentele se succed haotic, într-un bombardament accelerat de date. În cyberspațiu, o ființă trebuie să supraviețuiască: e utilizarea transcendentă a tehnologiei. Supraviețuirea cu numai două bucăți de lemn într-un deșert neolitic virtual sau în ochiurile unei rețele de comunicații. Supraviețuire datorată șmecherilor (**hacks**), pirateriei, traficului de semne, limbajului, filierelor. E misiunea cyberpunkului.

De cîțiva ani, o dată cu popularizarea realității virtuale și a festivalului IMAGINA, difuzarea muzicii și spiritului „techno", emergența unei „contra-culturi" informatice (virus, piratai, rețele conviviale), succesul lui „Terminator", „Blade Runner" și „Total Recall", proliferarea științei popularizate și a „techno-spiritualiștilor", se simte fremătînd aproape peste tot estetica cyberpunk.

Simbol al accelerării timpului tehnologic, science fictionul – și în special romanele cyberpunk – devine noul Sesam pentru înțelegerea realității contemporane. Gibson afirmă: „Cel care crede că SF-ul vorbește despre viitor e un naiv. Philippe Queau, tînărul și strălucitul filosof al imaginilor de sinteză, unul din stîlpii de la **Imagina**, propune o explicație simplă: science fiction-ul se apropie din ce în ce mai mult de realitate. Tehnologia ne hrănește limbajul și ludicul cotidianului. Sfidîndu-se inteligența, mașinile, dotate cu mai multă memorie, ne obligă să găsim noi modele, forme unice, ca pe timpul lui Platon. Dacă nu ne achităm de această sarcină, tehnologia va face din noi proletarii unei lumi în întregime fictive.

Queau îi citește pe Gibson, Sterling, Dick, dar numai între două incursiuni în Aristot, Plotin sau Eckhart. Opera lui, o mare filosofie a imaginii, începe să facă prozeliți în Franța. Queau nu e un cyberpunk (le împărtășește problematica, dar detestă cuvîntul) dar, scufundat în noile tehnologii, realitate virtuală și sinteze numerice, vede filosofia ca o posibilitate de supraviețuire în universul abstracțiunii pure. Exploatării economice a omului, teoretizată de Marx și socialiștii utopici, îi succede exploatarea psihicului, căreia trebuie să înveți să-i reziști. Imaginați-vă ce-ar putea face trusturile video, **network**-urile, puterea, poliția cu un instrument ca Realitatea Virtuală.

Născută din interacțiunea **establishment**-ului (NASA, care a inventat casca), și a cyberpunk-ului (Jaron LANIER, **beatnik** genial, inventator al mînușii de date), Realitatea Virtuală oferă deja aplicații comerciale complexe „De facilitare a deciziei" (vizite în birouri înainte de a fi construite - în Japonia, bucătăriile virtuale Matsushita, unde clienții pot aprinde un aragaz virtual, deschide un robinet virtual, și chiar pot sparge vesela virtuală; sau doi actori, în combinezoane anti-G inversate, care fac dragoste într-un ritm nebunesc prin intermediul unor reprezentări abstracte virtuale). William Gibson însuși o descrie ca pe un fel de „Freebase publicity" (publicitate halucinantă asemeni crack-ului - drogului). Toate noile instrumente tehnologice conțin această ambiguitate: cu cît crește gradul în care ne pot servi cu atît ne pot multiplica posibilitățile ludice și imaginative. Ordinatorul gireză memoria cvasiperfectă a fișierelor de poliție și rămîne un izvor infinit de intruziuni și intoxicări. Încă există puțini pirați ai t.v.-ului, doar o mînă de pirați informatici, dar pariem că pirații, „hackerșii" ce trafichează Realitatea Virtuală se vor înmulți în anii ce vor veni.

Cyberpunk-ul nu este – așa cum cred unii (Timothy LEARY în special) o reînviere tehno a ideaurilor anilor '60 și a „contra-culturii". Membrii CHAOS COMPUTER CLUB-ului din Hamburg, de exemplu, au ținut să se desolidarizeze imediat de o viziune de stînga. Iar cei care consideră Realitatea Virtuală ca o nouă formă de LSD ne fac să zîmbim. Piratarea este, mai mult decît o contestare a „sistemului" (dacă există vreunul) un trafic personalizat, un vagabondaj ludic, boem, poetic în jungla numerică a rețelelor. Există totuși o filiație între viziunea de demontare a realității a lui Don Juan de Castaneda: „Lumea e așa cum ai învățat s-o rostești", ambiția fondatoare a lui Macintosh la Apple prin Jobs și Wozniak e „navigarea în știință", și succesul actual al spiritului cyberpunk. Prin intermediul mașinilor se învață „navigarea", găsirea liniei de plutire, o „chestie" care are să-ți permită supraviețuirea.

Mergeți în **raves**-uri și observați cea mai neînsemnată realizare a fantasmelor cyberpunk: DJ-ul navigînd fără încetare între trei discuri, ele însele ieșite din rețelele de interfațare muzicală MIDI, și acest limbaj muzical-numeric dialoghează și cu puternica mașinărie de proiectat lumini și fum colorat. E un univers complet, o plasmă în care plutesc dansatorul și DJ-ul ireal, fantomatic, tehnologic, virtual. Acum s-a uitat, dar și rock-

SAU . . .

ul a fost tehno. Instrumentul lui elementar, chitara electrică, găsise un maxim al energiei violenței și rapidității în **punk, trash** și ultra-speed. **Ramones** contra **UK Subs, garage punk** contra **Oi music**. Dar astăzi fanii tehno din Detroit, Londra și Anvers se pregătesc de atac. Joey Beltram, părintele curentului tehno – avea numai trei ani în '77 – se proclamă punk. Apoi Nirvana, grupul **neo-punk** cu **look beatnik**, cucerește contra oricăror așteptări primul loc în clasamentele engleze și americane.

În același timp, în Japonia, țara „salary men"-ilor și a mangas-

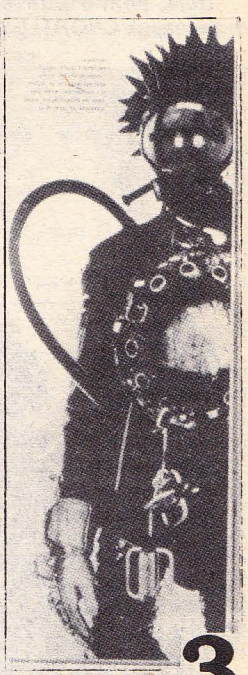

urilor, un tînăr autor – Naruki MURAKAMI revoluționar cyberpunk, cucerește toate premiile literare și nu-și refuză nici-o provocare: „Voiam să distrug literatura japoneză. Am reușit. Pentru acest lucru sînt detestat". A cincea sa carte, **Norvegian Wood**, s-a vîndut în peste două milioane de exemplare, iar ultimul său roman **Hard Boiled Wonderland and the end of the world** (KODANSHA) pare să le depășească pe precedentele: eroul nu are nume, e un birocrat mediocru avînd o rețea – The System – care combate un imperiu criminal – The Factory.

Lumea lui Murakami e lumea noastră, cu banalitatea sa, cu cotidianul evitat cu greutate de evazioniștii aventurieri ai virtualului. Referințele, apare în mod evident, nu aparțin nici SF-ului și nici **„Junk-science"**-ului (asemeni lui Ballard care-i punea pe savanții care-i erau prieteni să-i trimită extrase din lucrările lor din conținutul cărora alcătuia substanța romanelor ce le publica după aceea): autorul este mai apropiat de Kafka, Lewis Caroll, uneori de Melville.

Asemeni ravașilor Murakami este un nomad absolut. Trăiește 6 luni în Turcia, 6 luni în Grecia, 6 luni în SUA. Îi place Dostoievski, viteza, a ascultat jazz timp de cinci ani cîte 15 ore pe zi și de-atunci... nu mai ascultă deloc. Gibson, Sterling, Pat Cadigan și ceilalți, pionierii cyberpunk-ului, văd în el un novator.

Reînnoirea cyberpunk-ului radical a survenit o dată cu enorma surpriză cauzată de publicarea primei cărți de science fiction a trecutului scrisă de Gibson și Sterling „The Difference Engine" și imediat după aceea de publicarea straniilor speculații ale matematicianului scriitor Rudy RUCKER (în special în „The Hollow Earth"). Aceste romane de science fiction se desfășoară în trecut, nu într-un trecut de heroic fantasy à la Tolkien (un fel de ecuație **new-age** primitiv-futuristă), ci în cel de-al 19-lea secol al lui Dickens, Jules Verne, Edgar Poe, Burroughs sau Ray Roussel (ale cărui romane nu erau de fapt decît decrieri ale unor rețele complexe și inutile). Această mișcare, această inversiune a SF-ului, a fost botezată STEAMPUNK, „Punk-ul cu abur". Plasîndu-ne într-un punct de maxim al revoluției industriale atunci cînd știința era izvorul „vrăjitoriilor și minunățiilor ciudate", în plină dezvoltare a birocrației, dar și a romantismului individului, cyberpunkșii reușesc acolo unde nimeni nu se aștepta. Această viziune fractală a istoriei are ceva din halucinația creată de ambiguitatea revoluțiilor tehnice: se debarasează de bazele armamentului modern: fundamentele suprarealismului; arta neagră a generat revoluția cubistă; telegrama a fost inventată și Dada s-a impus cu frazele sale **cup-up**. Steampunk-ul generează un fel de dandy hibrid de mîine, un Vidocq al rețelelor.

Deja, pentru a reveni în stradă, o revistă englezească CHORTLEY'S rezervată DJ-ilor (nu există articole decît despre cyberpunk și noutăți tehno) se prezintă deja ca un fascicul englezesc din secolul XIX, cu gravuri à la Sherlock Holmes și viniete demne de ediția originală a lui Mark Twain. În California, la Silicon Valley, se nasc mici mișcări novatoare ce simpatizează declarat sau implicit cu cyberpunk-ului. Aceste mișcări constau mai cu seamă în negări. În salonul lui Durke Pearson și Sandy Shaw, inventatorii **„Fast Blast"**-ului și **„Rise and Shine"**-ului: cele mai cunoscute **smart drugs**-uri, o banderolă „Jos moartea și impozitele". Imortalismul (care posedă și revistele de succes **„Longevity"** și **„The Imortalist"**) pretinde combaterea morții prin toate mijloacele. Membrii uneia din ramificații vor să moară la 135 de ani, în special cu ajutorul sent-urilor, grefelor, dietelor ș.a., în timp ce alta mai radicală reclamă sus și tare imortalitatea și nu jură decît pe criogenie și clonaj (sau reîncarnare artificială - ca de exemplu în povestirea din nr.499 din „Anticipația". Vi se va face o dublură fără inteligență și vă veți schimba organele cînd veți avea nevoie). Negarea smart nutrientului nu vine de la iluminații neo-hippi, ci de la economiști serioși ca Milton Fried mann: pentru el prosperitatea mondială nu se poate realiza decît printr-o formă de capitalism sălbatic sau anarho-capitalism.

Revista **„Processed World"** pornește de la principiul că munca nu este decît o **„ocupație hazardată"**, fără o adevărată valoare individuală, și că electronica de vîrf din birouri e o abatere, o proletarizare. „Processed World" îți indică modul în care-ți poți sabota stația de lucru și s-o utilizezi în scopuri mișto cum ar fi printre altele: concedierea propriului șef sau împrăștierea clientelei. „Processed World" reușește să transforme **„hacking"**-ul într-o farsă, iar sindicalismul într-o șușanea.

Ceea ce cyberpunk-ul, imortalismul, libertarismul și „Processed World" au în comun cu marile mișcări tehno, virtualiste și neo-punk ale momentului este dorința de a fi tu însuți, în ciuda virtualului, de a lupta în afara clișeelor „contestatare" prin poezie și expresie, prin emanciparea gîndirii. Și apoi să plutești în rețea, să vagabondezi. Să te rupi de realitate și să te recompui. Dar asta cu viteza devenită einsteiniană, platoniciană, instantanee a acestei lumi (de după „1984"). E ceva în spatele acestor lucruri, în spatele hiperalegerii, momentului în care actualul se întîlnește cu virtualul, în care cyberspațiul devine propriul nostru spațiu? Philippe Queau așa crede, îi citește pe Plotin și Aristot pentru a regăsi categorii inteligibile, pentru a „reunifica tehnologiile", pentru a nu deveni un proletar al tehnoștiinței.

„Mașinile ne obligă să găsim noul", spune el. Mașinile sînt peste tot în jurul nostru, sînt aici. Să găsim atunci noul.

I. BĂNUȚĂ

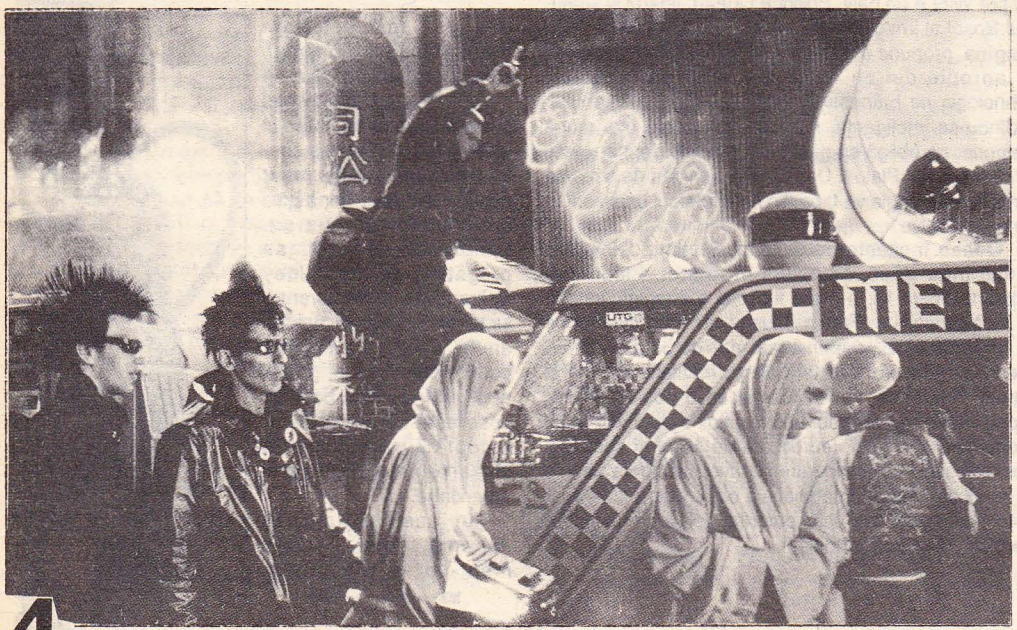

persoane: programatori, graficieni și scenariști, trudesc acum la OCEAN pornind de la storyboardul lui Spielberg. Imaginile actorilor sînt digitizate, personajele jocului semănînd deci eroilor filmului. Decorurile sînt reconstituite cu imagini de sinteză 3D. „Jocul va trebui să fie în top, ca și filmul" și se spune că însuși Spielberg verifică fiecare imagine. Cartușul boostat e totuși deja depășit din punct de vedere tehnic. „Pămîntul făgăduinței" pentru promotorii jocului e CD conform ecuației un CD-ROM înseamnă 1200 de cartușe.

„Există tot atîtea diferențe între un joc pe consolă și pe CD (compact disc) ca între un 2 CV și un Mirage 2000" a spus Philippe Ulrich, directorul societății CRYO.

Ceea ce anunță CD-ROM e pur și simplu cinema-ul interactiv, filmul la care ești, în același timp, scenarist și actor principal. Personajele sînt digitizate, decorurile sînt tot imagini de sinteză, dar cu un plus de spectaculozitate față de cartuș.

Prima realizare a lui Cryo pe CD-ROM: adaptarea lui DUNE prevăzută să apară în septembrie.

„Am lucrat 2 ani. Nu voiam un joc de pură strategie în stilul lui War Game, s-a insistat asupra aventurii și aspectului interactiv. După Dune, Cryo a prevăzut un alt joc, sub numele de cod EDEN, pentru decembrie. Ceva despre scenariu: EDEN explorează fantasticul unui univers dinosaurian. Într-o realitate alternativă, dinosaurii continuă să evolueze. S-au constituit două grupuri: de-o parte tiranozaurii, organizați în cohorte sub comanda unui împărat sîngeros, de cealaltă parte vegetarienii, constructori cu capacități mentale nebănuite. Între cele două grupuri: oamenii. Personajele sînt scanate în 3D, apoi într-un decor titanic alcătuit din imagini de sinteză. Șmecheria e următoarea: „Un CD face să tranziteze 150Ko/sec. O imagine frumoasă are nevoie de 300 Ko. Atunci compactăm suitele de 0 și 1 și le restituim în timp real".

Ionuț BĂNUȚĂ

Cum să descoperi viitorul investigînd trecutul...

Printre autorii și fanii SF, care și-au tocit coatele citind prin anii '50-'60, umbla zvonul că ceva lipsește SF-ului contemporan. Poate că aveau dreptate. „The Difference Engine" de Bruce Sterling și William Gibson, cuprinde un nou etos care de altfel poate fi întîlnit și în alte cărți SF, mai recente. „The Difference Engine" prezintă epoca victoriană așa cum ar fi arătat dacă puterea aburului și „motorul analitic" construit de Charles Babbage ar fi funcționat și dacă acum cîteva sute de ani, cineva ar fi inventat computerul. Ideea aceasta le-a permis autorilor să observe efectele impactului dintre inovația tehnologică și societate, istorie, viață individuală. Pentru a descifra mai ușor semnificațiile cărții, ar fi necesară o trecere în revistă a schimbărilor mai importante din ultimii 40 sau 50 de ani.

În anii Epocii de Aur a SF-ului (1938-1945), cînd mulți dintre marii scriitori ca Asimov sau Hainlain au început să scrie, SF-ul era caracterizat de o atitudine moștenită din primele zile ale Revoluției Industriale, cînd puterea aburului, căile ferate și alte minuni, păreau capabile să rezolve orice problemă. „Noi presupunem două lucruri..." spunea una din cele mai importante figuri ale Epocii de Aur - John W.Campbel jr, editorul lui „Astounding Science Fiction" „că mai avem încă de învățat o mulțime de lucruri și că omul e capabil de acest efort". Astfel SF-ul ar putea salva omenirea. Pe de altă parte, în cartea lui Gibson și Sterling, motorul lui Babbage îmbunătățește viața - de exemplu, mașinile îmbunătățesc metodele folosite în agricultură prevenind foametea de la 1840 din Irlanda. Totuși poluarea crescîndă și necontrolată dă naștere unui nor fetid deasupra Londrei, denumit „The Stink" (Putoarea), iar guvernul folosește puterea analitică a motorului lui Babbage pentru a oprima populația.

După Zilele de Aur, ne-am dat seama că tehnologia nu prea răspunde cerinţelor noastre: puterea nucleară producea arme de coşmar şi nu maşinile atomice, iar dispozitivele visate de cei din anii '50 şi imaginea săptămînii de lucru de 20 de ore şi a roboţilor menajeri au dispărut în ceaţa birourilor non-stop, a smogului, şi a suprapopulării. „ The Difference Engine" urmăreşte complicaţiile şi reacţiile secundare ale dezvoltării tehnologice. Un geniu matematic creează un program numit Modus capabil să prevadă urmările evenimentelor viitoare - şi asta arată că ştiinţa poate defini şi controla orice situaţie chiar şi nestatornica şansă. Dar programul se dovedeşte un eşec, iar programatorul este silit să admită spre sfîrşit că „ proprietăţile adevărului nu pot fi măsurate matematic". În secolul nostru, teoriile lui Einstein, Godel, Heisenberg au slăbit credinţa fermă în potenţialul nelimitat al cunoştinţelor umane. Principiul lui Heisenberg arată că există limite stricte în orice domeniu explorat. Şi capacităţile noastre sînt limitate. Viteza luminii nu poate fi depăşită. Particulele subatomice despre care se credea că sînt indivizibile, pot fi divizate în componente mai mici. „ The Difference Engine" reflectă ideea că ştiinţa nu poate cuprinde în totalitate misterele universului.

Poate că noile succese în ceea ce priveşte tainele creaţiei vor aduce o viziune optimistă asupra viitorului; sau poate că experinţele colective ale acestui secol ne-au maturizat prea repede făcîndu-ne să privim ştiinţa şi tehnologia cu nişte ochi puţin îngăduitori. „ The Difference Engine" dovedeşte că SF-ul va fi mereu alături de noi. Şi chiar atunci cînd acţiunea se petrece în trecut, SF-ul ne conduce tot spre viitor.

Traducere şi adaptare
Ana-Maria NEGRILĂ

Pagini fatale

Prima carte care nu există se numeşte „ Agrippa" şi are subtitlul: „ O carte despre moarte". Încercarea de a o citi este în fapt sinucigaşă (doar pentru carte). În primul rînd cartea nu este scrisă în mod tradiţional, pe hîrtie, ci este înregistrată pe dischetă electronică. Mai important însă este faptul că nu poate fi citită decît o singură dată. Abia ai apăsat pe tasta de pornire a calculatorului şi rîndurile încep să se scurgă pe ecran cu o viteză prestabilită. Cîteva secunde doar pentru a fi citite, apoi dispar pentru totdeauna, prin intermediul unui program care le „ ascunde" într-un segment inaccesibil al memoriei sistemului.

Bine aţi venit în cyberspaţiu. De data aceasta, William Gibson, scriitorul de S.F. care l-a imaginat şi descris mai întîi în „ Neuromancer" şi apoi în „ Mona Lisa overdrive", ne atrage atenţia că în această lume ipotetică, dar foarte posibilă nu va mai fi loc şi pentru pasionaţii recititului. Iată de ce, cînd îşi descrie ultima creaţie GIBSON preferă să nu folosească cuvîntul „ carte", ci mai curînd „ informaţie înmagazinată într-un obiect care seamănă cu un PC".

Părintele genului cyberpunk poate că exagerează puţin, dar de fapt această definiţie se poate aplica tuturor cărţilor pe dischetă: de la „ expanded book" ale firmei Voyager din Santa Monica (California) care a introdus pe dischetă „ Jurrasic Park" de Michael Crichton, şi pînă la enciclopedia pe care Random House a vîndut-o deja în peste 400.000 de exemplare în versiunea electronică faţă de 100.000 în versiunea tipărită tradiţional. Începînd din vara anului 1992, IBM a pus în vînzare pentru şcoli şi colegii, produsele sale din seria „ iluminated books": o colecţie de 100 de cărţi, de la Biblie pînă la Shakespeare, uşor de manipulat de către elevi, produse care vor putea să asocieze sunete şi imagini pentru fiecare frază.

Să fie oare acesta viitorul? „ Mie încă îmi mai place sistemul clasic, al cuvintelor scrise obişnuit", comentează GIBSON, care totuşi cu această ocazie şi-a permis mai multe stranietăţi, electronice sau nu. Publicată de Kevin Begos jr., un editor specializat în cărţi de artă, „ Agrippa" a fost publicat în 445 exemplare numerotate, la un preţ variiind între 450 şi 1.500 de $, pentru ediţia de lux. Pe lîngă discheta care conţine romanul şi programul ce-l face să dispară, ediţia de lux mai conţine şi o creaţie a lui Dennis Ashbaugh, un pictor newyorkez ajuns celebru pentru vizualizările sale ale virusilor informatici.

Pentru „ Agrippa", Ashbaugh a conceput o suprafaţă decorată cu fragmente de cod genetic desenate cu 2 tipuri de cerneală simpatică: în contact cu lumina, anumite segmente dispar şi altele apar.

Cartea povesteşte viaţa tatălui lui GIBSON, mort cînd acesta avea 6 ani: „ Descriu ce înseamnă la sfîrşitul sec.XX, să evoci personalitatea unui om care trăia în primele decenii ale secolului" spune GIBSON. El susţine că la sfîrşitul lecturării lui „ Agrippa", cititorii se vor găsi în aceeaşi situaţie în care se găseşte el însuşi, în ceea ce-l priveşte pe tătăl său: cu unica amintire a unei experienţe irepelabile.

„ Cred totuşi că destul de repede, un «pirat» informatic va reuşi să rezolve problema programului sinucigaş" adaugă GIBSON „ După mine, în cîteva luni, AGRIPPA va fi disponibil pentru toate reţelele informatice".

Adaptare de Caius Stancu

TOM MADDOX

Cobra, spuse bătrîna:

Raport provizoriu asupra literaturii lui William Gibson

În privinţa aprecierilor emulilor şi fanilor săi, William Gibson a fost scriitorul de science fiction cel mai încununat de succese în 1985. Primul său roman, **Neuromancer**, publicat în 1984, a cîştigat premiile Philip K. Dick, Nebula şi Hugo, precum şi Ditmar-ul, premiul australian. **Neuromancer** a atins pur şi simplu o coardă lăuntrică a cititorului, un nerv sensibil. Pentru mulţi dintre cei care l-au citit şi admirat, romanul pare să exprime un nou set de posibilităţi pentru SF.

Desigur, se ridică întrebările, care sînt caracteristicile literaturii lui Gibson, şi care sînt noutăţile aduse de acestea după normele SF-ului? Diferenţa principală, în mod special în ceea ce priveşte răspunsul cititorului, este că – neobişnuit pentru SF – ideile nu sînt eroii principali. Ba mai degrabă, rînd cu rînd, textele conţin un inventar precis şi detaliat de percepţii. De asemenea, sînt construite în jurul convenţiilor narative ale thriller-erelor şi sînt scrise cu o intensitate nemaiîntîlnită în gen de la cărţile lui Alfred Bester: **The Stars My Destination** şi **The Demolished Man**. În sfîrşit, ficţiunile lui Gibson alcătuiesc o operă gen colaj, o asamblare de fragmente - creaţia unui vandal: un motociclist post-apocaliptic cutreierînd prăvăliile de antichităţi în căutarea unei bucăţi de dantelă veche pe care s-o prindă de mîneca bluzonului.

Gibson pretinde că nu inventează nimic. El declară că se mulţumeşte să privească în jur. Dacă este aşa, el pare înconjurat de o lume stranie. Trăiri alterate, rescrierea imboldurilor primare ale cărnii - in sum, tehnologia recreînd căile fundamentale ale vieţii omului. Poate că are dreptate: poate că extrapolează, nu inventează. Viziunea de tunel focalizat a jucătorului de videojocuri se transformă în **ciberspaţiu**, intensitatea audio-vizuală a televiziunii color şi căştilor Walkman în **simstim**, parolele şi programele de codificare a datelor în **GHEAŢA**, coridorul Atlantic în **Lăbărţare**. O simplă extrapolare – aşa cum depăşirea vitezei sunetului necesită o simplă accelerare suplimentară.

De fapt, esenţa tehnicii lui Gibson nu depinde de nici un gadget SF. El îşi poate obţine efectele cu obiecte care le putem obţine aici şi acum. Iată un exemplu, ales mai mult sau mai puţin la întîmplare:

Bătrîna aduse o cutie dreptunghiulară de după tejghea. Capacul era din carton galben, imprimat cu desenul grosolan al unei cobre încolocite, cu gluga umflată. Înăuntru se găseau opt cilindri identici, înveliţi în foiţă. Case privi degetele cu pete cafenii rupînd hîrtia de pe unul. Japoneza întinse obiectul spre el, un tub din oţel mat, cu o cureluşă din piele la un capăt şi o piramidă micuţă din bronz la extremitate opusă. Femeia prinse tubul cu o mînă şi trase de piramidă cu degetul mare şi arătătorul celeilalte mîini. Trei segmente de arc strîns, unse, telescopară afară, blocîndu-se.

– Cobra, spuse bătrîna:

Gibson sfredeleşte permanent înainte. Într-adevăr, există alte tehnologii de explorat. De pildă, ciberspaţiul.

Iar în bezna sîngerie dinapoia ochilor, fosfenele argintii clocotind dinspre marginea spaţiului, imagini hipnagogice, dispărînd aidoma unei pelicule montate din cadre aleatoare. Simboluri, cifre, chipuri, o mandala neclară, fragmentată, de informaţii vizuale.

Te rog, o imploră, ***acum...***

Un disc cenuşiu, culoarea cerului din Chiba.

Acum...

Discul începu să se rotească, mai repede, devenind o sferă de un gri palid. Dilatîndu-se...

Şi pluti, înflorind pentru el, o jucărie origami din neon lichid, deplierea căminului său lipsit de distanţe, ţinutul lui, o tablă de şah 3-D, transparentă, întinzîndu-se infinită. Ochi interior deschis către piramida stacojie, cu trepte, a Comitetului pentru Fisiune a Coastei Răsăritene, arzînd dincolo de cuburile verzi ale Reprezentanţei Americane a Băncii Mitsubishi, iar sus şi foarte departe vedea braţele spirale ale sistemelor militare, de-a pururi intangibile pentru el.

Şi undeva, el rîdea, într-o mansardă vopsită în alb, degetele îndepărtate mîngîiau deckul, şi lacrimi eliberatoare îi brăzdau chipul.

Există de asemenea stiluri – de îmbrăcăminte, arhitectură, chirurgie estetică, droguri, sex – altele şi altele, un veritabil catalog de obiecte aparent fără legătură, aparţinînd parcă unui gestalt nedefinit, probabil necunoscut, a cărui structură se modifică în fiecare moment.

Ce este această structură? Care este natura elementelor sale? Cheia o oferă însuşi Gibson. Într-un interviu apărut în revista britanică de SF **Interzone**,

el declară: „Mă consider un fel de autor de colaje literare, iar SF-ul ca pe un cadru de marketing ce-mi permite să prădez fericit piața doldora de simboluri culturale a secolului 20". Bineînțeles „piața doldora" este în sine un puternic simbol cultural – îl putem imagina pe Gibson drept cîștigător într-o competiție demență ce-i permite să ia tot ce dorește din rafturile unui supermagazin.

Mai exact și mai limpede, el se referă la semiotică – semne, simboluri, semnificații. După cum afirmă Umberto Eco în **A Theory of Semiotics**, tot ceea ce poate fi folosit pentru **a minți**. Pe măsură ce secolul douăzeci se apropie de sfîrșit, iar mijloacele de producere și distribuire ale semnelor s-au înmulțit necontrolat, mediul nostru devine tot mai îmbîcsit de ele. Din punctul de vedere al semioticii, cultura umană este văzută ca o vastă asamblare de semne, schimbîndu-și înțelesurile de la o clipă la alta; de la un loc la altul; simultan structurînd și fiind structurată de înțelegerea și emoțiile omenești. Dintr-un anumit punct de vedere, studiul culturii a devenit studiul semnelor...

Oferind piața semiotică drept sursă a jafului, Gibson este confruntat cu întrebarea: în ce formă trebuie prezentate aceste elemente? Răspunsul său la această întrebare a apărut cu „Johnny Mnemonic"–care este pentru cosmosul lui Gibson ceva similar Big Bang-ului universului nostru. Forma aleasă de Gibson este, desigur, thriller-ul dur, lipsit de sentimentalisme.

Deși elementele acestui gen de ficțiune variază, anumite constante rămîn. Principal este afectul: scriitura trebuie să fie intensă, acțiunea violentă, atmosfera încărcată erotic. Literatura aceasta poate fi crudă și directă, precum la Dashiell Hammett–barocă și meditativă, ca în romanele cu Philip Marlowe ale lui Raymond Chandler, extravagantă și halucinatorie, ca la William Burroughs. Dacă există un glas narativ distinct al secolului 20, atunci acesta este.

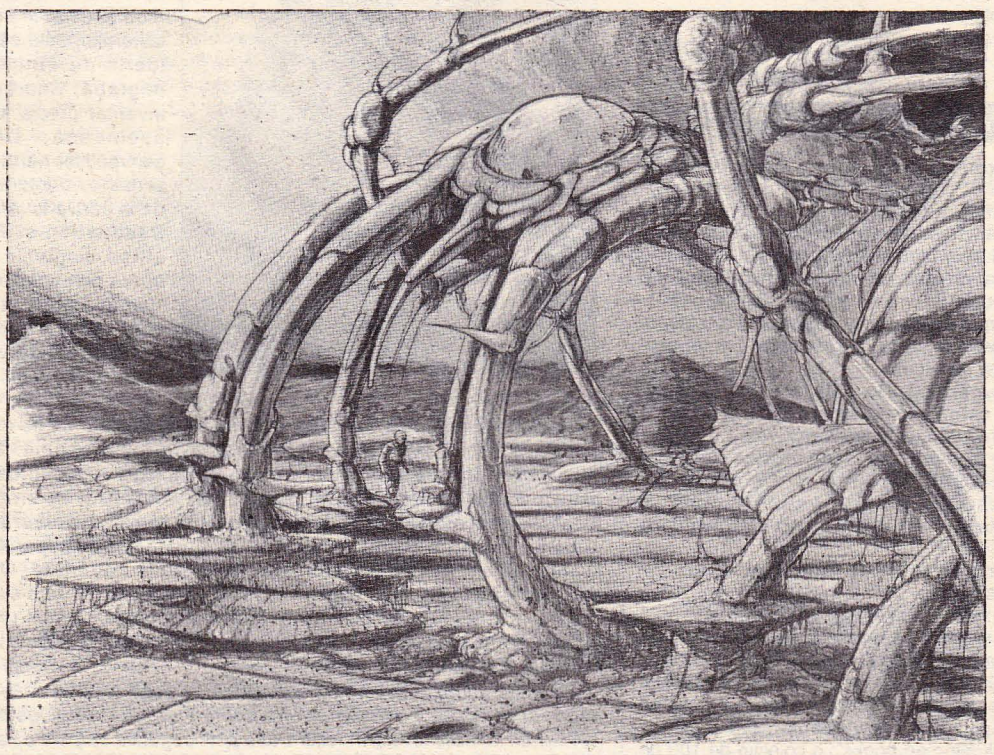

Versiunea dură folosită de Gibson s-a dovedit una dintre cele mai rezistente: marele joc narativ, cosmopolitan. Apărută pentru prima dată, în formă primitivă, în **Ashenden** a lui Somerset Maugham, a devenit cunoscută peste tot prin opera lui Graham Greene și Eric Ambler, și a servit autori extrem de diferiți precum John Le Carre și Robert Stone. În ea, atmosfera dură este complicată prin prezența a ceea ce putem numi „puterile vaste". Serviciul Secret Britanic asigurase un cadru de referință flexibil și elocvent pentru mulți scriitori – antagonismele sale acoperă și domenii, de la naziști la ruși și la trădători interni. Dar întotdeauna, indiferent cine scrie și în ce context, narațiunile sînt reprezentate de ceea ce un personaj din **Count Zero**, al doilea roman al lui Gibson, numește o „structură articulată", „un cîmp ne-natural"... Acesta este creată de puteri vaste, sau averi vaste – guverne, servicii și armate secrete, coloși industriali legali și ilegali, familii și individuali a căror bogăție le ridică la aceste dimensiuni. După cum Thomas Pynchon a demonstrat în V, **The Crying of Lot 49** și **Gravity's Rainbow**, prezența intuită a unor asemenea forțe este paranoia caracteristică secolului 20.

Înapoia tuturor afirmațiilor pe care le-am făcut pînă acum, rămîne o problemă fundamentală a literaturii lui Gibson, extrem de dificil de discutat analitic, dar care este centrală. Lectura lui Gibson reprezintă o experiență de implicare intensă, uneori epuizantă. Curgerea permanentă de detalii senzuale încrustate într-o tehnologie nefamiliară, adesea grotescă duce la o experiență SF fundamentală, totuși pentru unii experiența este fie prea intensă, fie prea dură. Cunosc cîțiva oameni al căror răspuns față de **Neuromancer** a fost de genul: „E bine scrisă, dar spre sfîrșit m-a obosit". Apoi, de obicei, se adaugă: „Nu m-am putut implica în personaje".

Folosind termenul clasic, acesta este un răspuns de bun simț. Se solicită personaje „mai rotunde", acțiuni mai credibile, și așa mai departe. Cred totuși că răspunsul cuprinde și o doză importantă de eroare. Se poate exemplifica, de pildă, prin **The Wild Shore** al lui Kim Stanley Robinson, care reușește exact în aceste modalități clasice, dar reușește în același timp să pară un SF neatrăgător, irelevant, pe lîngă un scriitor serios și bine-intenționat al anilor '50, să zicem de talia lui Louis Auchincloss.

În această lumină, consider că acei critici care așteaptă ca Gibson să facă o mișcare radicală în afara acestui cadru narativ se amăgesc pur și simplu. O asemenea deplasare din partea lui ar fi tot atît de neașteptată ca din partea lui Robert Stone sau John Le Carre. Și tot atît de rău-sfătuită. Dacă Gibson se găsește pe drumul de-a ajunge **undeva**, el nu poate renunța la valorile thriller-ului dur.

Ideea mea este următoarea: o mare parte a artei contemporane solicită un mare efort, dar am învățat să-i înfruntăm cererile. Deci, sfatul meu pentru cititorul **Neuromancer**-ului este pur și simplu: **citește-l încă o dată**. Presupusele lui scăderi – slăbiciunile conflictului, dezvoltarea vagă a personajelor – sînt de fapt manifestări ale forței și modernității sale.

Deci, fragmentele semiotice în plasa thriller-ului – aceasta este esența lui Gibson. Mai rămîne de discutat un alt element: autocaracterizarea lui drept „autor de colaje". O recentă povestire „Winter Market" are un personaj care creează construcții din resturi. naratorul îl descrie „un artist al gunoaielor, al resturilor, al deșeurilor, al oceanului acela de obiecte abandonate pe care plutește veacul nostru **Gomi no sensei**. Maestrul rămășițelor". Totuși, așa cum recunoaște și naratorul, secolul nostru pune o întrebare dificilă: „Unde se oprește **gomi** și unde începe lumea?" Răspunsul pe care se pare că-l oferă este că nu există o separație, dacă înțelegi corect **gomi**. Există **gomi** adunat de japonezi în Golful Tokio și denumit „Insula Viselor", și există **gomi** care reprezintă întreaga colecție a simbolurilor omenești, conștiente și subconștiente complet semiotice. Aici apare Gibson ca post-modernist vandal cultural, răscolitor de rămășițe, creator.

El își afirmă și mai mult descendența din artele vizuale prin referiri la Marcel Duchamp și Joseph Cornell. În **Neuromancer**, Molly trece prin galeria de artă a familiei Tessier-Ashpool, și fără comentarii sau identificare vede „o vitrină din sticlă, zgîriată și prăfuită", cu o inscripție în franceză care se traduce „Mireasa dezbrăcată de burlacii ei, înșiși". Aceasta este desigur inscripția de pe „Large Glass" a lui Marcel Duchamp, una dintre primele piese de artă colată și, poate încă, cea mai influentă. Gibson își însușise un alt element semiotic din prăvălia culturii – prin implicație, invocase dadaismul și suprarealismul afirmîndu-și adeziunea la acea formă de avangardă ce continuă astăzi în pictură, sculptură, dans, muzică și artă scenică, combinînd orice număr din aceste elemente. „SuperSavanții" din **Neuromancer** sînt un tribut adus lui Laurie Anderson, muzicianul și artistul new-yorkez care creează în tradiția muzicală a mai recentului **Einstein on the Beach** a lui Philip Glass și Robert Wilson.

În sfîrșit, există în opera lui Gibson o temă minoră, dar persistentă ce poate servi drept coda. Aceasta este: tehnologia produce rezultate diferite și mai radicale decît intenția creatorilor ei. În „New Rose Hotel", naratorul spune: „Aici nimic nu pare să slujească scopului inițial"... În „Winter Market", **gomi no sensei** – maestrul rămășițelor – afirmă: „Orice lucru construit de oameni, orice fel de tehnologie trebuie s-aibă un scop anume... Dar dacă-i o tehnologie nouă va deschide niște zone la care nu s-a mai gîndit nimeni". Una dintre obligațiile primare ale lui Gibson este de-a portretiza aceste „noi regiuni", de-a arăta capabila maimuță umană în jocul ei complicat și mereu schimbător; în decursul procesului, el a utilizat SF-ul în feluri complet noi.

Așa cum am precizat de la început, Gibson a fost răsplătit din plin pînă acum. Cum toate acestea, luna lui de miere cu SF-ul se va sfîrși, și alte preocupări, vor intra sub lumina reflectoarelor. Pentru a cita din **Neuromancer**: „Modele tîrau tinerii din Lăbărțare cu viteza luminii; subculturi întregi se puteau ridica peste noapte, durînd cîteva luni, apoi dispărînd complet"... Însă Gibson a primit și avertismentul lui Molly Millions: „Nu trebuie să-i lași pe puțoi să mărească distanța între generații". Și n-o va face . Precum maestrul **gomi**, el va continua să culeagă din gunoaiele semiotice ale culturii noastre, căutînd „obiecte, potrivite ideilor ciudate mîzgălite pe interiorul frunții sale de ceea ce-i slujea drept Muză".

Trad. Mihai Dan PAVELESCU

Zgrăgole

Cele două limbi-create după cea a Madonnei, o cîntăreață celebră acum cîteva decenii-încă se mai agitau în ochiurile de spumă, încercînd să-l ajungă.

Dar el se săturase deja. La naiba cu grămezile astea de mușchi care nu erau în stare decît să te răzuie pînă-ți dădeai duhul!

„Gata cu spălatul. În fond, azi e singura mea zi liberă."

Reintră în dormitor și sub pașii lui celulele covorului își modificară forma. Nucleolide roșii și mitocondrii verzi migrară înspre reziduurile ce păreau albastre pe fondul transparent al citoplasmei (Mîine trebuie să chem iar menajera pentru curățenie). În spate, structura se refăcu în patternul inițial.

Ridică o rețea de reticulină și fibre conjunctive după care păstra trusa de machiaj.

„O să fie un bairam pe cinste! **Ceva cu totul deosebit** – ziseseră tipii – **o să ne pomenești cît oi trăi!**"

Trei fragmente de plămîni decupate în formă de inimă palpitau în montura formațiunilor canceroase inelare. „Tari gagii ăștia de la **Estetic Biotronic's**!".

„Hei, ia uite și la asta!" gîndi el privind un braț negru din care înmuguriseră patru palme albe și mici ca de copil, de cînd nu-l mai purtase. „Trebuie să-l dau la reparat". Alese două indexuri cu unghii lungi manichiurate cu grijă în roșu și le atîrnă de urechi. Luă brațul și și-l petrecu în jurul gîtului. Nu era cea mai elegantă garnitură, dar lucrătura clasică îl prinsese întotdeauna, ca și combinațiile alb-negru-roșu.

Se privi în țesutul retinian ce tapeta întreg tavanul și care pusese pe fugă jumătate din tipele doritoare să tranziteze prin dormitorul lui. Arăta bine fără a fi ostentativ. „Ce rost are să mă boiesc cu ulcerații și cu plăgi? Un om cu bun gust ca mine, nu se împopoționează cu așa ceva! Cine mă vede nu mă mai uită!"

La ieșire, paznicii îi pulverizară pe trup substanțe sintetizate în straturile nutritive ale blocului.

„Iar le e teamă că n-o să mă mai recunoască la întoarcere. Ce ți-e și cu suprapopularea asta, domnule!"

Afară era cald, cerul senin și prin canale pluteau formațiuni bioluminiscente.

Umbrele de pe mal își agitau tulpinile transparente, iar microbi spiralați, expandați șerpuiau pe pavajul încins.

Curînd, depăși linia de demarcație a cartierului pătrunzînd într-o zonă necunoscută. Pe epidermele cu pilozitate redusă ale blocurilor, creșteau colonii de ciuperci simbiotice. Porii dilatați–cratere de dimensiuni reduse–erupeau sudoare și săruri minerale ce șiroiau pe pielea înnegrită de soare. În aer pluteau miasme străine.

Pe drum, remarcă și cîteva priviri întunecate. Sigur că lucrătorii ăștia de doi bani de la periferie nu știau ce-i aia să fii la modă.

„Cartierele alăturate au început deja să se dezvolte pe orizontală" observă el. „Bună treabă". Da' n-o să le prea meargă. Cel mult pînă la anul. Cred că deja cartierele centrale și-au trimis prin tentaculele ovariene subterane, ovule fecundate pe teritoriul liber.

Își continuă drumul fără să se oprească pentru a privi mai atent. Ocoli bacilii și celelalte structuri unicelulare cu membrele sfîșiate și cilii rupți în timpul luptelor de stradă.

„Cît gunoi...Oricum nu mai au de trăit decît pînă seara. Vin paznicii și țac-pac...adio".

Ajunsese la marginea orașului și nu descoperise nici urmă de loc deosebit. Cine-și bătuse joc de el? Ce-și ziseseră? Hai pe ăsta că n-a mai fost la plimbare de mult și habar n-are pe ce lume trăiește!

„Să nu mă enervez. Poate am trecut pe lîngă el fără să-l văd. Se mai întîmplă. Se opri în fața unei grămezi imense de gunoi în spatele căruia se boltea ceva violaceu. Ocoli mormanul de bacterii și celule moarte și se trezi dinaintea unui embrion de bloc pe epiderma căruia puștii mahalalei tatuaseră cu acid: BAR.

Articulații cartilaginoase susțineau un panou pe care se derula o reclamă. Un paznic masiv îmbrăcat în culorile periferiei înfuleca un virus domestic din zona centrală. Gura de deasupra panoului un amestec de sunete ascuțite neinteligibile. Ecranul se întunecă și o săgeată galbenă îi indică intrarea.

„Poate că e pe aicea ceva distracție".

Îndepărtă franjurile genelor lungi și intră. Înăuntru nu erau decît cîțiva lucrători. Bărbații erau îmbrăcați sărăcăcios cu răni artizanale de mînă a doua, iar cele două fete aveau fețe identice împachetate într-un mucus violet care nu mai era la modă de anul trecut. În penumbră, mai observă un bătrîn cu unghii lungi smălțuite în verde.

I se păru că-l cunoaște de undeva.

„O fi vreunul din ăia din cartierul vecin".

Un văl palatin prins de cartilagii inelare împărțea încăperea în două. Privi în spatele său. Nici urmă de barman, doar țesutul brun al pereților și sunetul picăturilor prelinse din tavan. Cînd se întoarse îl văzu pe bătrîn arătîndu-i ceva uneia din fete.

Vorbea încet de parcă s-ar fi temut să nu-l audă cineva. La un moment dat, ridică vocea:

– E ca și cum ai traversa un pod de ligamente întins peste o prăpastie de fibre neuronale".

Tipa nu păru prea convinsă.

– Băi Verde, du-te de aiurește p-altul. Eu nu mă bag în chestii d-astea.

Verdele plecă de lîngă ea privind cercetător în jur.

„Sper că n-o să se ia de mine. Jegoșii ăștia n-au altceva de făcut decît să deranjeze pe alții. Am venit aici să mă distrez. Ia uite, chelboasa aia nu arată rău de loc!"

– Pot să stau lîngă d-voastră?

Verzitura aia nenorocită nu avea altceva mai bun de făcut decît să-l bată pe el la cap? Acum chiar îi stricase ziua.

– Am ceva grozav, șuieră insinuant bătrînul. N-o să vă credeți ochilor, mai spuse scoțînd o împletitură de fibre optice făcută sul.

Înainte de a apuca să refuze, mușneagul desfășură țesătura și eliberă corpul răsucit a ceea ce părea a fi un virus.

– Ce-i cu avortonul ăsta?

Verdele rîse îngăduitor.

– Vezi punctul ăla pulsabil în mijlocul citoplasmei? Cu el îl pot controla de la distanță. Ți-am zis că e ceva deosebit.E un...virus ucigaș, un Terminator. Ai auzit de demolările din ultima vreme. De luptele pentru extindere teritorială între centru și periferie? Se folosesc de el. E discret, ușor de transportat, nu te vede nimeni cînd îi dai drumul...

Imaginea virusului i se fixă în creier. Îl atinse cu vîrful degetelor și membrana uscată foșni neplăcut.

– Și ce-i cu asta? repeta el. Vrei să mi-l vinzi? Cred că nu e de mîncare. Ce-o să fac cu el? Javra asta nespălată îl călca al naibii de tare pe nervi. Mai bine s-ar fi dus acasă să se culce. Apoi tresări speriat. Povestea se dovedea periculoasă și el nu avea să se trezească amestecat în cine știe ce. Se ridică aproape lovindu-l pe bătrîn și se repezi spre ieșire. Își repeta în gînd:„Verdele ăsta era suspect încă de la început, prea se băga în sufletul oamenilor. Vreun agent ceva..."

Încetini pasul numai cînd ajunse destul de departe. Din cînd în cînd, întorcea capul ca să se asigure că nu-l urmărește nimeni. O dată i se păru că-l vede pe bătrîn și începu din nou să alerge. Imaginea Terminatorului continua să-l obsedeze.

Nu înțelegea de ce să i se întîmple tocmai lui așa ceva. Nu mai erau destui nenorociți care nu aveau treabă? De ce-l alesese tocmai pe el ca să-i strice ziua?

„De fapt ce-am căutat acolo? Unde m-au trimis ei și unde m-am dus eu? Nici n-am de să mă plîng."

Ajunse în dreptul blocului și se sprijini extenuat de unul din contraforții osoși ai intrării. În fața ochilor, i se răsucea trupul spiralat ca din sîrmă ghimpată al Terminatorului.

Trecu împleticindu-se printre cele două șiruri de paznici care îl priveau dezgustați: „Încă unul care a abuzat de erotohormoni!"

Capul începu să-l doară și simți că treptat uită pînă și cine este, de parcă ceva sau cineva i-ar fi absorbit memoria. Realiză înainte de a se prăbuși, că Terminatorul era pe cale să se nască în el, din el folosind informația din celulele nervoase pentru a se materializa.

Oamenii de pe culoar îl priveau îngroziți pe tipul care se zbătea în fața lor, dar pînă să anunțe paznicii, trupul îi undui ca animat de un suflu interior, apoi din el țîșni corpul subțire și răsucit al unui virus lăsînd în urma lui doar învelișul golit de substanță, și dispăru în perete.

De aici, trecu prin neurilemă și urmînd traiectul nervului cel mai apropiat, atinse trunchiul cerebral trimițînd informații false în întreg organismul. Acestea determinară proliferarea aberantă a celulelor blocului.

Fibrele neuronale cedară primele. Deasupra lifturilor sangvine, inima se contracta tot mai rar, întîrziind oxigenarea plămînilor. Arterele blocate cu reziduri plesnră, iar toxinele se împrăștiară pe culoare. Locuitorii etajelor inferioare începură să se agite. Dar prea tîrziu! Diafragma se ridică într-un sughiț brusc, iar stomacul explodă împroșcîndu-și acidul în cavitatea abdominală.

Cei de la subsol muriră fără să-și dea seama de ceea ce se-ntîmplă. Ceilalți fugeau spre platformele superioare în căutarea unei salvări iluzorii.

Oasele plesnră și așchiile lor sfîșiară intestinele mîncate deja de acidul gastric. Apoi totul se năruí într-un morman de cărnuri supurînde.

Hoitarii blocurilor se repeziră asupra rămășițelor. În cîteva minute, terenul fusese curățat, iar blocurile alăturate activară procesul de dezvoltare pe orizontală.

Ana-Maria NEGRILĂ

William Gibson

Piaţa în iarnă

Plouă mult aici sus; în unele zile de iarnă, soarele nu răzbate deloc, este doar un cenuşiu neclar, luminos. Sînt însă şi zile cînd parcă se trage cortina, şi eşti orbit de trei minute de soare şi munţi suspendaţi, genericul unui film făcut de însuşi Dumnezeu. Aşa era în ziua cînd mi-au telefonat agenţii ei, tocmai din inima piramidei placată cu oglinzi de pe Beverly Boulevard, ca să-mi spună că ea se contopise cu reţeaua, făcuse pasul final, şi **Regii Somnului** mergea pe a treia platină.

Eu montasem cea mai mare parte din **Regi**, alcătuisem toată harta creierului şi-o parcusesem cu modulul de transfocare rapidă, aşa încît încasam o parte din drepturi.

Nu, am rostit, nu. După aceea, da, da, şi am întrerupt convorbirea. Mi-am îmbrăcat haina şi-am coborît treptele, cîte trei odată, pînă la cel mai apropiat bar şi o rupere de film de opt ore, încheiată pe o terasă din beton, la doi metri deasupra miezului nopţii. Apă din False Creek. Luminile oraşului, aceeaşi cupolă sură de cer, acum mai mică, iluminată de neoane şi vapori de mercur. Ningea, cu fulgi uriaşi, dar rari, dispărînd fără urmă atunci cînd atingeam apa neagră. Mi-am privit picioarele şi am văzut vîrfurile lor peste muchia betonului, şi apa dintre ele. Purtam încălţăminte japoneză, nouă şi scumpă, cizmuliţe Ginza din piele de mănuşi, cu bombeurile protejate cu cauciuc. Am rămas acolo multă vreme, pînă am păşit îndărăt.

Deoarece ea era moartă, şi eu o lăsasem să plece. Pentru că, acum ea era nemuritoare şi o ajutasem să devină aşa. Şi pentru că ştiam că avea să-mi telefoneze, dimineaţa.

Tata era tehnician audio, maistru tehnician. Intrase în branşă de multă vreme, chiar dinaintea digitalelor. Procesele de care se ocupa erau parţial mecanice, avînd particularitatea aceea ţăcănitoare, cvasivictoriană, existentă în tehnologia secolului douăzeci. În esenţă, era operator de strung. Oamenii îi aduceau înregistrări audio şi el transpunea sunetele în şănţuleţe, pe un disc lăcuit. După aceea, discul era placat electrolitic şi folosit pentru construirea unei matriţe, care ştanţa plăcile, discurile acelea negre din magazinele cu antichităţi. Mi-l amintesc, spunîndu-mi, odată, cu cîteva luni înaintea morţii, că anumite frecvenţe – mi se pare că le numea tranzitorii – puteau arde cu uşurinţă capul, capul de tăiere al strungului. Capetele respective erau incredibil de costisitoare, şi distrugerea lor se putea preveni cu ceva denumit accelerometru. La asta mă gîndeam, stînd acolo, cu vîrfurile cizmelor deasupra apei; capul acela, arzîndu-se.

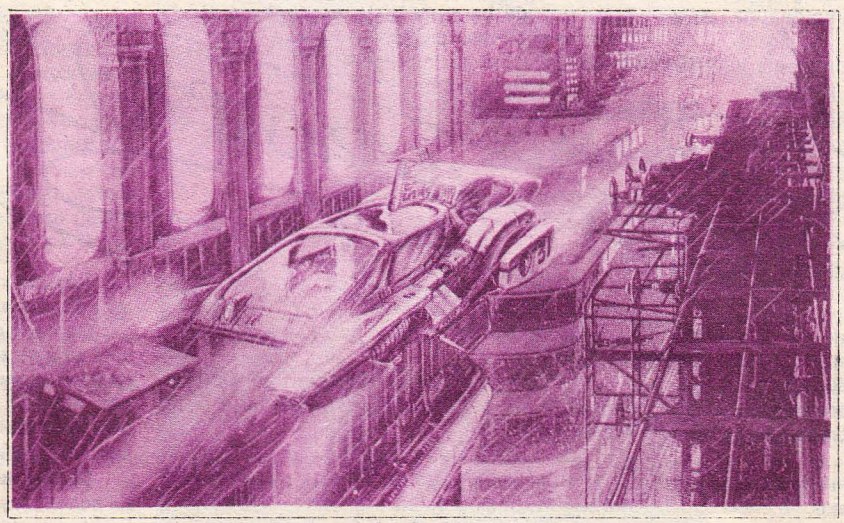

Deoarece asta îi făcuseră.

Şi asta fusese dorinţa ei.

Pentru Lise nu exista accelerometru.

Îndreptîndu-mă spre pat, am decuplat telefonul. Am făcut-o cu capătul unui tripod de studio vestgerman, a cărui reparaţie avea să-mă coste salariul pe o săptămînă.

M-am trezit, nu ştiu după cît timp, şi-am luat un taxi înapoi, pe Insula Granville, la Rubin.

Într-un mod de nimeni înţeles pe deplin, Rubin este un maestru, un dascăl, ceea ce japonezii numesc un sensei. De fapt, este un artist al gunoaielor, al resturilor, al deşeurilor, al oceanului acela de obiecte abandonate pe care pluteşte veacul nostru. **Gomi no sensei**. Maestrul rămăşiţelor.

De data aceasta, l-am găsit stînd ghemuit pe vine între tamburii a două maşini cu aspect malefic, pe care nu le mai văzusem, membre de păianjeni ruginite, pliate deasupra constelaţiilor de conserve goale pescuite din tomberoanele Richmondului. Niciodată nu-şi denumeşte încăperea „studio", şi nici el nu se consideră artist. „Mă prostesc şi eu", aşa se auto-descrie, apreciindu-şi activitatea drept un fel de extensie a unei plictisite după-amiezi de adolescent, petrecută în garajul tatălui său.

Rătăceşte prin spaţiul acela ticsit şi dezordonat, un soi de mini-hangar cîrpit pe partea dinspre apă a Pieţii, urmat de cele mai inteligente şi agile dintre creaturile sale, precum şi un Satan vag blajin, aplecat asupra elaborării unui procese şi mai stranii în Infernul său de **gomi**. L-am văzut pe Rubin programîndu-şi construcţiile să identifice şi profere injurii la adresa pietonilor care poartă veşmintele unui anumit designer la modă; altele îndeplinesc misiuni mai obscure, iar cîteva par realizate pur şi simplu în scopul de-a se auto-distruge în modul cel mai gălăgios cu putinţă. Rubin este aidoma unui copil; este însă foarte apreciat în galeriile de artă din Tokio şi Paris.

I-am spus despre Lise. Nu m-a oprit, m-a lăsat să mă descarc, apoi a încuviinţat.

– Ştiu. Un bulache de la CBC a sunat de vreo opt ori. Sorbi dintr-o ceaşcă ştirbă. Vrei Wild Turkey cu sifon?

– De ce te-au sunat pe tine?

– Pentru că numele meu apare la sfîrşitul **Regilor**. Dedicaţie.

– Încă nu l-am văzut.

– Ea a-ncercat să te sune?

– Nu.

– O s-o facă.

– Rubin, e moartă. Deja au incinerat-o.

– Ştiu, rosti el. Şi-o să te caute.

Gomi.

Unde se opreşte **gomi**, şi unde începe lumea? Acum un secol, japonezii nu mai aveau spaţiu pentru **gomi** în jurul lui Tokio, aşa că au avut ideea să-l obţină chiar din **gomi**. Prin 1969 construiseră în golful Tokio o insuliţă din **gomi**, şi-o botezaseră Insula Viselor. Oraşul continua să deverseze nouă mii de tone pe zi, de aceea au continuat cu Noua Insulă a Viselor, iar astăzi coordonează întregul proces, şi noi Japonii se înalţă din Pacific. Rubin priveşte toate astea la emisiunile de ştiri şi nu comentează absolut nimic.

N-are nimic de spus despre **gomi**. Este mediul lui, aerul pe care-l respiră, unde a înotat toată viaţa. Bîntuie prin Marele Van, într-un soi de camionetă dezaxată, tăiată dintr-un Mercedes vechi, fost transportor de scară pe aeroport, cu acoperişul pierdut sub un sac de cauciuc, care se bălăngăne, pe jumătate umplut cu biogaz. Caută obiecte potrivite ideilor ciudate, mîzgălite pe interiorul frunţii sale de ceea ce-i slujeşte drept Muză. Aduce acasă alt **gomi**. Parţial, este încă operativ. Parţial, este, aidoma Lisei, uman.

Am întîlnit-o pe Lise la una din petrecerile lui Rubin. Rubin dădea multe petreceri. El însuşi nu părea că se distrează, însă atmosfera era excelentă. În toamna aceea pierdusem numărul trezirilor pe o placă din spumă poliuretanică, în uruitul străvechiului espresso al lui Rubin, un behemot mătuit deasupra căruia se afla un vultur mare, cromat, zgomotele reflectîndu-se din pereţii de tablă corodată, totuşi extrem de liniştitoare şi aducătoare de siguranţă. Se face cafea. Viaţa merge înainte.

Prima dată cînd am zărit-o; Zona Bucătăriei. Nu prea i se potrivea denumirea, doar trei frigidere, o plită şi un cuptor convectiv defect, adus odată cu **gomi**. Prima dată cînd am zărit-o: Deschisese frigiderul de bere, lumina se revărsa dinăuntru şi am văzut pomeţii obrajilor şi linia hotărîtă a gurii, însă am observat şi sclipirea întunecată a policarbonului de la încheietura mîinii, şi bătătura lucioasă, unde frecă exoscheletul. Prea beat să analizez, să înţeleg ce era ştiam doar că nu era de distracţie. De aceea, am făcut aşa cum obişnuiau oamenii să-i facă Lisei, şi m-am comutat în alt film. Am schimbat direcţia spre vin, pe tejgheaua de lîngă cuptor. Nici n-am privit îndărăt.

Dar ea m-a găsit iarăşi. A venit după mine peste două ore, slalomînd printre trupuri şi deşeuri, cu graţia aceea teribilă programată în exoschelet. Atunci, privind-o cum se apropie, am priceput ce era; prea stînjenit s-o evit, să fug, să mormăi vreo scuză şi să plec. Ţintuit acolo, cu braţul în jurul unei fete pe care n-o cunoşteam, în vreme ce Lise – era **purtată**, cu delicateţea aceea batjocoritoare – drept spre mine, ochii arzîndu-i de wizz, iar fata se strecurase de sub mîna mea, dispărînd cu o panică tăcută, şi Lise s-a oprit înaintea mea, rigidă în protezele din policarbon de grosimea unui creion. Privind-o în ochi, îi puteai auzi sinapsele ţiuind, un strigăt imposibil de acut, pe măsură ce wizz-ul îi deschidea fiecare circuit al creierului.

– Du-mă acasă, rostise ea, şi cuvintele mă şfichiuiseră precum un bici. Cred că am clătinat din cap. Du-mă acasă.

Existau acolo multe niveluri de durere, şi subtilitate şi o uimitoare cruzime. Atunci am ştiut că niciodată nu fusesem detestat atît de profund şi amănunţit pe cît mă ura acum fata aceea schiloadă, urîndu-mă pentru felul cum o privisem, apoi îmi ferisem ochii, lîngă frigiderul de bare al lui Rubin.

Astfel – dacă acesta-i cuvîntul – am făcut unul din lucrurile acelea despre care nu afli niciodată de ce le-ai făcut, deşi ceva din tine ştie că n-ai fi putut proceda altfel.

Am dus-o la mine.

Am două camere într-un vechi imobil tip stelaj, pe colţul dintre strada Patru şi MacDonald, la etajul zece. De obicei, ascensoarele funcţionează şi dacă stai pe balustrada balconului şi te laşi pe spate, în exterior, ţinîndu-te de colţul clădirii de alături, poţi zări o feliuţă verticală de ocean şi munte.

Nu rostise nici un cuvînt pe drumul de la Rubin, iar eu mă trezisem îndeajuns ca să mă simt extrem de stînjenit, descuind uşa şi poftind-o înăuntru.

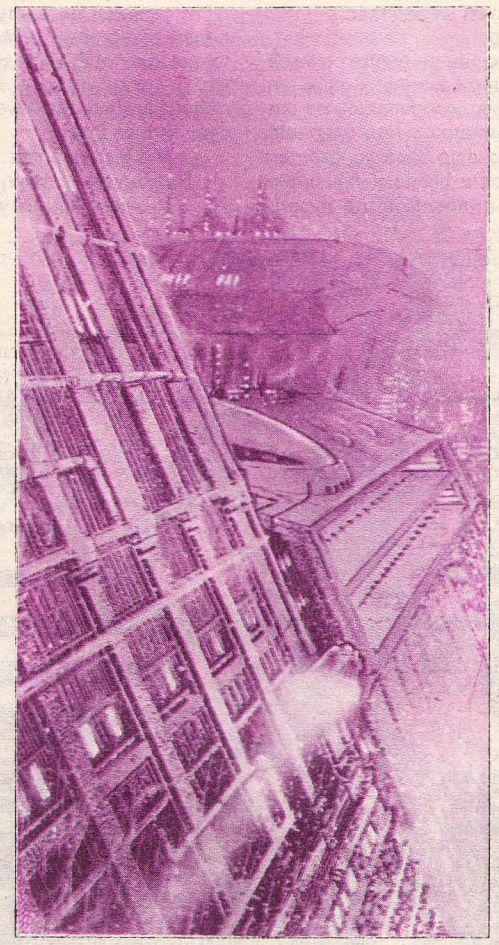

Primul lucru care l-a zărit a fost modulul portabil de transfocare rapidă, adus cu o seară în urmă de la Pilot. Exoscheletul a purtat-o peste carpeta prăfuită cu acelaşi mers, asemănător cu al unui manechin pe stradă. Departe de hărmălaia petrecerii, îl puteam auzi clicăind încetişor. A rămas acolo, privind modulul. În poziţia aceea, întrezăream coastele exoscheletului, le distingeam pe spatele ei, prin pielea neagră, uzată a jachetei. Una dintre maladiile acelea... Fie una dintre cele vechi, pe care nu le-au rezolvat niciodată complet, fie una recentă – tipul vădit ambiental – de-abia botezată. Lipsită de scheletul suplimentar, nu putea face nici o mişcare, iar acesta era cuplat direct cu creierul ei printr-o interfaţă mioelectrică. Protezele din policarbon, aparent fragile, îi deplasau braţele şi picioarele, însă un sistem mult mai subtil se ocupa de mîinile subţiri, prin inserţii galvanice. Mi-am amintit de picioare de broaşte, tresărind, văzute în liceu, pe o casetă de laborator, apoi m-am destat pentru asta.

– Este un modul de transfocare rapidă, a rostit ea cu un glas nemaiauzit pînă atunci, îndepărtat, şi m-am gîndit că poate wizz-ul îşi pierdea tăria. Ce caută aici?

– Mă ocup de montaj, am răspuns, închizînd uşa.

–Auzi, auzi, rîse ea. De montaj... Unde?

– Pe Insulă. Îi zice Pilotul Autonom.

Se întoarse; apoi cu mîna pe şoldul împins în afară, se legănă – fu legănată – şi wizz-ul, ura, şi o teribilă parodie de lascivitate mă străpunseră dinspre ochii aceia cenuşii, decoloraţi.

– N-ai vrea să cordeşti şi tu ceva, maestre?

Am simţit biciul coborînd iarăşi, dar nu aveam să mai încasez încă o dată. Am privit-o cu răceală, de undeva din miezul amorţit de bere al trupului meu umblător, vorbitor, cu membre vii, şi pe de-a întregul banal, iar cuvintele au ieşit precum scuipatul:

– Ai putea să simţi, dacă ţi-aş trage-o?

Lovit în plin. Poate că a clipit, dar a rămas inexpresivă.

– Nu, mi-a răspuns, dar uneori îmi place să privesc.

Rubin stă la fereastră, două zile după moartea ei în Los Angeles, privind fulgii care cad în False Creek.

– Deci nu te-ai culcat niciodată cu ea?

Unul dintre trage-mpingele lui, micuţele şopîrle Escher pe rulmenţi, traversează masa din faţa mea, ondulîndu-se.

– Nu, rostesc şi este adevărat. Apoi rîd: Totuşi ne-am cuplat direct. Atunci, în prima noapte...

– Eşti nebun, comentează el oarecum aprobator. Putea să te-omoare. Ţi s-ar fi putut opri inima, sau respiraţia... Revine la geam. Nu te-a căutat încă?

Ne-am cuplat, direct. N-o mai făcusem pînă atunci. Dacă m-aţi fi întrebat de ce, v-aş fi spus că eram monteur, iar aşa ceva nu era profesional.

Adevărul ar fi fost mai degrabă astfel:

În meseria asta, meseria legală – n-am făcut niciodată– porno produsele brute, neprelucrate, le numim vise oarbe. Visele oarbe sînt creaţii neurale, provenind din niveluri ale conştiinţei la care majoritatea oamenilor n-au acces decît în timpul somnului. Totuşi, artiştii, cei cu care lucrez la Bilotul Autonom, sînt capabili să străpungă tensiunea superficială, să plonjeze în adînc şi-n afară, afară în oceanul lui Jung, aducînd visele. S-o scurtez: Presupun că anumiţi artişti au făcut dintotdeauna acest lucru, indiferent în ce domeniu, însă neuroelectronica oferă acces la experienţă, iar reţeaua scoate totul pe fir, de aceea le putem împacheta, vinde şi vedea cum se comportă pe piaţă. Cu cît se schimbă mai mult lucrurile...Asta-i una din expresiile favorite ale tatii.

De obicei, primesc materia primă într-o situaţie de studio, filtrată prin aparatură de cîteva milioane, şi nici măcar nu sînt nevoit să-l văd pe artist. Ceea ce oferim consumatorilor a fost structurat, echilibrat, transformat în artă. Există încă oameni îndeajuns de naivi pentru a crede că le-ar place să se cupleze direct cu fiinţa iubită. Bănuiesc că majoritatea adolescenţilor încearcă s-o facă, măcar o dată. Bineînţeles, este uşor de realizat, Radio Shack vă poate vinde cutia, electrozii şi cablurile. Însă eu n-am făcut-o niciodată. Iar acum, gîndindu-mă, nu-s aşa sigur că pot explica motivul. Sau că măcar doresc să încerc.

Ştiu de ce am făcut-o cu **Lise**, m-am aşezat lîngă ea pe salteaua mexicană, şi-am conectat legătura optică în mufa de pe spinare, muchia dorsală netedă a exoscheletului. Era sus, la baza gîtului, ascunsă de părul ei negru.

Cauza era că ea se pretindea artistă, iar eu înţelesesem că eram încleştaţi, cumva, într-o luptă totală, şi **nu** aveam să pierd. Poate vi se pare lipsit de sens, dar n-aţi cunoscut-o niciodată, sau aţi cunoscut-o prin intermediul **Regilor Somnului**, ceea ce nu-i acelaşi lucru. N-aţi simţit niciodată foametea aceea a ei, redusă la o nevoie oarbă, hidoasă prin unicitatea ţelului urmărit. Din totdeauna m-au înspăimîntat oamenii care ştiu **exact** ceea ce doresc, iar Lise ştiuse de mult timp ce dorea şi nu voia absolut nimic altceva. Şi-mi era teamă, atunci, recunosc că mă temeam, şi vizionasem destule vise străine în camere de mixaj a Pilotului Autohton, ca să ştiu că monştrii interiori ai celor mai mulţi indivizi nu sînt decît prostii, lucruri ridicole în lumina calmă a propriei conştiinţe. În plus, eram încă beat.

Mi-am pus trozii şi m-am întins spre tasta modulului. I-am închis funcţiile de studio, transformînd, temporar, optzeci de mii de dolari de electronică japoneză în echivalentul unei cutiuţe Radio Shack.

– Dă-i, am spus, şi am atins tasta.

Cuvinte...Cuvintele nu pot. Sau, poate, vag, dacă aş fi ştiut măcar cum să-ncep să descriu ce-a ieşit din ea, ceea ce-a făcut...

În **Regii Somnului** există un segment; ţi se pare că eşti pe o motocicletă, noaptea, fără lumini, dar cumva n-ai nevoie de ele, gonind pe o autostradă ce şerpuieşte de-a lungul unei faleze abrupte, atît de rapid încît te afli într-un con de tăcere, tunetul motorului pierdut înapoia ta. Totul pierdut înapoia ta...În **Regi** durează numai o clipită, dar este unul din miile de lucruri pe care ţi le aminteşti, la care revii, pe care le încorporezi în propriul tău vocabular de sentimente. Ceva uluitor...Libertate şi moarte, acolo, chiar acolo, pe muchie de cuţit, mereu...

Eu am recepţionat versiunea-mamă a scenei, o goană dementă, chestia adevărată, nebunia ucigaşă şi neprelucrată, explodînd într-un vid ce duhnea a sărăcie, lipsă de iubire şi obscuritate.

Iar asta era ambiţia Lisei, goana aceea, **văzută dinăuntru**.

Totul a durat patru secunde.

Şi, desigur, ea cîştigase.

Mi-am scos trozii şi-am fixat peretele, ochii umezi, posterurile înrămate tremurînd.

N-o puteam privi. Am auzit-o deconectînd legătura optică. Am auzit exoscheletul scîrţîind, cînd a ridicat-o de pe canapea. L-am auzit ticăind încetişor, purtînd-o în bucătărie după un pahar de apă. Apoi am început să plîng.

Rubin introduce o sondă subţire în pîntecul cu rulment al unui trage-mpinge leneş şi cercetează circuitul prin ochelari-lupe cu lămpi miniaturale fixate pe rame.

– Şi? Te-a prins. Înalţă din umeri şi ridică privirea. S-a lăsat întunericul şi cele două raze gemene îmi împung ochii, o umezeală friguroasă în magazia lui din tablă de oţel, şi o sirenă de ceaţă undeva, departe, peste ape. Şi?

Este rîndul meu să strîng din umeri.

– Asta-i...Altceva ce era să fac?

Razele se apleacă înapoi către inima din siliciu a jucăriei defecte.

– Atunci e bine. A fost o-alegere adevărată. Adică, ea era hotărîtă s-ajungă ceea ce este. Tu ai ajutat-o s-ajungă acolo unde-i acum, în aceeaşi măsură în care-a făcut-o modulul ăla. Dacă nu te găsea pe tine, tot ar fi găsit pe cineva...

Am căzut la înţelegere cu Barry, monteurul şef, pentru douăzeci de minute la ora cinci într-o dimineaţă rece de septembrie. Lise a venit şi m-a izbit cu aceeaşi chestie, însă acum eram pregătit cu filtre şi hărţi ale creierului şi n-a trebuit să simt nimic. Mi-a luat două săptămîni să disec minutele în camera de montaj, să tai ceea ce făcuse ea în ceva ce-i puteam arăta lui Max Bell, proprietarul Pilotului.

Bell n-a fost încîntat cînd i-am explicat ce făcusem, n-a fost cîtuşi de puţin încîntat. Monteurii neconformişti pot reprezenta o problemă, şi în cele din urmă cei mai mulţi dintre ei cred c-au găsit viitorul star, următorul monstru sacru, şi-atunci încep să irosească timpul şi banii.

Încuviinţasem cînd îmi terminasem pledoaria, apoi îşi scărpinase nasul cu capacul unei carioci roşii.

– Îmhî. M-am prins. Cel mai tare lucru de cînd le-au crescut peştilor picioare, este?

Dar s-a cuplat, şi cînd forşpanul soft pe care-l pregătisem a sărit afară din fanta Braun-ului din birou, Max fixa peretele, cu o privire pierdută.

– Max?

–Îm-m?

– Ce crezi?

– Ce..? Am...Cum ziceai c-o cheamă? A clipit: Lise? Pentru cine ziceai c-a semnat?

– Lise. Pentru nimeni, Max. Deocamdată n-are nici un contract.

– Iisuse Christoase...Continua să privească în gol.

Ştii cum am găsit-o? întrebă Rubin, împleticindu-se printre cutii scîlciate din carton, pentru a găsi comutatorul luminii. Cutiile sînt umplute cu **gomi** atent sortat: baterii cu litiu, condensatori de tantal, colectoare RF, plăci de sticlo-textolit, transformatoare ferorezonante, benzi de semiconductori, bare colectoare...O cutie este plină cu capetele retezate a sute de păpuşi Barbie, alta cu apărătoare blindate industriale, asemănătoare cu mănuşile unor costume spaţiale. Lumina inundă încăperea şi un fel de mantisă Kandinski, din tablă tăiată manual şi vopsită, îşi răsuceşte capul de mărimea unei mingi de golf spre becul puternic. Eram prin Granville, continuă el, după **gomi**, într-o fundătură, şi-am găsit-o stînd acolo. Am văzut scheletul; ea n-arăta prea bine, şi-am întrebat-o dac-a păţit ceva. Nimic...A-nchis ochii. Nu-i genul meu, mi-am zis. Întîmplător, peste vreo patru ore, am trecut iar pe acolo şi nici nu se clintise. „Ascultă, păpuşel", i-am zis, „poate ţi s-a paradit hardul. Vrei să te-ajut? Nimic. „De cît timp stai aici? Nimic. Atunci am şters-o.

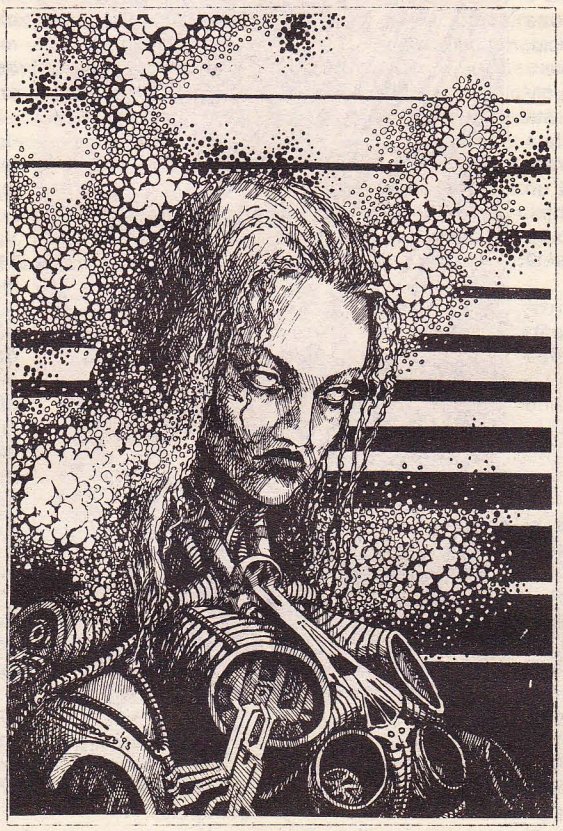

Se apropie de masa de lucru şi mîngîie membrele metalice, lungi ale mantisei cu un deget albicios. Înapoia bancului, agăţate pe foi vechi de melamină perforată, umflate de umezeală, sînt patenţi, şurubelniţe, un pistol de bolţuri, o puşcă Daisy BB ruginită, cabluri coaxiale, cleşti, auto-sonde logice, letconuri, un osciloscop de buzunar, aparent fiecare unealtă din istoria umană, fără nici o încercare de-a le ordona, deşi încă nu l-am văzut pe Rubin ezitînd.

– Am revenit mai tîrziu, urmează el. Am lăsat-o vreo oră. Leşinase deja, aşa c-am adus-o aici şi-am verificat exoschetul. Se terminaseră bateriile. Cred c-atunci cînd s-au descărcat, tipa se trîntise acolo, şi se pregătea să moară de foame.

– Cînd s-a întîmplat asta?

– C-o săptămînă înainte de a o lua la tine.

– Şi dacă murea? Dacă n-ai fi găsit-o?

– Cineva tot ar fi găsit-o. Ea nu putea cerşi **nimic**, pricepi? Doar să **ia**. Nu se putea-njosi.

Max a găsit agenţi pentru ea şi, după o zi, trei parteneri juniori, extrem de spilcuiţi, au venit cu Lear-ul pe YVR. Lise n-a vrut să vină în Pilot să-i întîlnească, isistînd să-i ducem la Rubin, unde continua să doarmă.

– Bun venit în Couverville, a zis Rubin cînd au apărut în uşă. Figura lui prelungă era pătată de unsoare, iar şliţul pantalonilor de salopetă zdrenţuiţi era închis cu o clamă de prins hîrtii. Băieţii au zîmbit automat, totuşi surîsul fetei era cu o fracţiune mai autentic.

– Domnule Starck, rosti ea, am fost săptămîna trecută în Londra. V-am văzut lucrarea de la Tate.

– **Fabrica de Baterii a lui Marcello**, încuviinţă Rubin. Englejii zic că-i scatologic... Ridică din umeri: Engleji..Adică, cine ştie?

– Au dreptate. E şi foarte amuzant.

Băieţii radiau ca nişte faruri de coastă, în costumele lor impecabile. Forşpanul ajunsese în Los Angeles. Ştiau...

– Iar tu eşti Lise, continuă ea, strecurîndu-se printre maldărele de **gomi** ale lui Rubin. În curînd vei fi o persoană celebră, Lise. Avem multe de discutat.

Şi Lise stătea locului, proptită în policarbon, iar privirea de pe chipul ei era cea văzută de mine în acea primă noapte,în apartamentul meu, cînd mă-ntrebase dacă nu vreau să mă culc cu ea. Însă, dacă agenţii o observaseră, nu se trădară cu nimic. Erau profesionişti.

Mi-am spus că şi eu eram un profesionist.

Mi-am impus să mă relaxez.

În jurul Pieţii, focuri din gunoaie pîlpîie în butoaie de tablă. Ninsoarea continuă şi puştii se ghemuiesc deasupra flăcărilor, aidoma unor ciori artritice, ţopăind de pe un picior pe celălalt, vîntul fluturîndu-le hainele întunecate. Sus, în boema de mahala din Fairview, nişte rufe au îngheţat pe sfoară, pătrate roz de cearşafuri, vizibile pe cafeniul dindărăt, vălmăşagul de antene pentru sateliţi şi panouri solare. Telul moriştii de vînt a unui ecolog se învîrte într-una, se învîrte într-una, precum un deget rotitor ce face un semn obscen la adresa taxelor pentru electricitate.

Rubin tropăie în galoşii L.L.Bean, stropiţi cu vopsea, capul său masiv ghemuit între umerii jachetei de armată cu două mărimi prea mare. Din cînd în cînd, unul din puştii ciuciţi îl arată cu degetul cînd trecem pe lîngă ei, gagiul care face chestiile alea aiurite, roboţii şi rahaturile.

– Ştii care-i problema ta? zise el cînd sîntem sub pod, îndreptîndu-ne către Patru. Tu eşti genul care **întotdeauna consultă manualul**. Orice lucru construit de oameni, orice fel de tehnologie trebuie s-aibă un scop anume. Trebuie să facă ceva care să fie deja cunoscut cuiva. Dar dacă-i o tehnologie nouă, va deschide nişte domenii la care nu s-a mai gîndit altcineva. Tu consulţi manualul, moşule, şi nu faci decît ce scrie acolo. Şi te-apucă năbădăile cînd altcineva-l foloseşte ca să facă ceva ce nu ţi-a trecut prin cap. Aşa, ca Lise...

– N-a fost ea prima.

Deasupra capetelor noastre uruie traficul.

– Nu, da-s sigur că-i prima persoană pe care-o cunoşti, care s-a translat într-un program superbobinat. Ai murit de grija ăluia, cum îl cheamă, care-a făcut-o acum trei, patru ani, puştiu-ăla franţuz, scriitorul?

–Nu prea m-a pus pe gînduri. O vrajă. Reclamă...

– El continuă să scrie. Chestia tare e că **va continua** să scrie, doar dacă nu-i distruge cineva cadrul de bază...

Mă strîmb şi scutur din cap.

– Dar nu-i **el**, aşa-i? E doar un program.

– O remarcă interesantă. Greu de spus...Cu Lise însă putem afla. Ea nu-i scriitoare.

Avea totul acolo, **Regii**, tăinuiţi în capul ei, aşa cum trupul îi era ascuns în exoschelet.

Agenţii i-au făcut contractul şi au adus o echipă de producţie din Tokio. Ea le-a spus că la montaj mă voia pe mine. Am refuzat; Max m-a tîrît în biroul lui şi m-a ameninţat cu concedierea imediată. Dacă nu eram băgat şi eu, n-aveau nici un motiv să facă activităţile de studio în Pilot. Vancouver-ul nu era centru lumii şi agenţii o voiau în Los Angeles. Pentru Max însemna o grămadă de bani, şi-ar fi putut avansa serios cu Pilotul Autonom. Nu i-am putut explica de ce refuzasem. Era prea aiurea, prea personal; ea se băga în ultima ei chestie. Sau aşa credeam pe atunci. Însă Max vorbea serios. Într-adevăr nu mi-a lăsat nici o şansă. Amîndoi ştiam că alt angajament n-avea să-mi cadă în braţe. Ne-am întors înapoi şi le-am zis agenţilor că hotărîsem, eram de acord.

Ei şi-au arătat dinţii.

Lise a scos un inhalator plin de wizz şi-a tras o doză uriaşă. Mi s-a părut c-am văzut-o pe impresară înălţînd o sprînceană perfectă, dar aceea a fost toată dezaprobarea. După semnarea hîrtiilor, Lise putea face, mai mult sau mai puţin, orice dorea.

Şi Lise a ştiut mereu ce dorea.

Am făcut **Regii** în trei săptămîni, înregistrarea de bază. Am găsit o mulţime de motive să evit locuinţa lui Rubin, ba chiar am ajuns să cred în unele din ele. Ea continua să stea acolo, deşi agenţii nu erau prea încîntaţi de ceea ce li se părea totală lipsă de securitate. Mai tîrziu, Rubin mi-a spus c-a fost nevoit să-l pună pe propiul **lui** agent să-i sune şi să facă scandal, dar după aceea se pare că nu şi-au mai făcut griji. Nu ştiusem că Rubin avea un agent. Era întotdeauna uşor de uitat că Rubin Stark era mai faimos, pe atunci, decît orice altă persoană cunoscută mie, cu siguranţă mai faimos decît credeam c-ar fi putut ajunge Lise. Ştiam că făcea o treabă babană, dar niciodată nu poţi ştii cît de mare poate ajunge cineva.

Însă cît stăteam în Pilot, eram **pe treabă**. Lise era uluitoare. Parcă era născută pentru asta, deşi tehnologia care făcea totul posibil nici nu existase la naşterea ei. Cînd vezi aşa ceva, te întrebi cîte mii, poate milioane, de artişti fenomenali au murit muţi de-a lungul veacurilor, oameni care niciodată n-au putut fi poeţi, pictori sau saxofonişti, dar care aveau în ei chemarea respectivă, undele acelea psihice aşteptînd circuitul necesar decodificării...

În decursul şedinţelor de studio, am mai aflat cîte ceva despre ea. Se născuse în Windsor. Tatăl ei era american, luptase în Peru şi revenise de acolo bolnav mintal şi pe jumătate orb. Boala ei era congenitală. Avea bătăturile acelea, deoarece refuzase să-şi scoată vreodată exoscheletul, deoarece începuse să se sufoce şi să moară la gîndul totalei neputinţe. Avea patima wizz-ului, iar doza ei zilnică ar fi putut face criţă o echipă de fotbal.

Agenţii au adus medici, care i-au capitonat policarbonul cu spumă şi-au acoperit rănile cu leucoplast. Au îndopat-o cu vitamine şi au încercat să-i regleze dieta, însă nimeni n-a încercat niciodată să-i ia inhalatorul.

I-au adus coafori şi machiori, recuziteri şi constructori vizuali, precum şi nişte hamsteri mititei şi şcoliţi pentru relaţiile cu publicul, iar ea suporta totul cu ceea ce ar fi putut să fie aproape un zîmbet.

Iar în toate acele trei săptămîni n-am stat de vorbă. Doar discuţii tehnice, de montaj, un cod extrem de restrictiv. Imaginile ei erau atît de puternice, atît de aparte, încît niciodată n-a fost nevoie să-mi explice un anume efect. Luam produsul brut şi-l aranjam, apoi i-l arătam. Lise spunea da sau nu şi de obicei era da. Agenţii notau, încuviinţau, îl băteau pe spate pe Max Bell şi-l invitau la restaurant, iar salariul meu creştea.

Eram profesionist pînă în vîrful unghiilor. Meticulos, îndatoritor şi politicos. Hotărîsem să nu mai cedez şi nu m-am mai gîndit niciodată la noaptea cînd plînsesem, în plus ştiam că fac cele mai bune chestii din cariera mea, şi asta reprezintă un tonifiant în sine.

Apoi, într-o dimineaţă, pe la şase după o şedinţă lungă, lungă – cînd ea obţinuse pentru prima dată secvenţa cotilionului sinistru, cea pe care puştii o numesc Dansul Stafiilor – Lise mi-a vorbit. Unul dintre agenţi fusese şi el pe acolo, arătîndu-şi dinţii, dar acum plecase şi Pilotul era cufundat în tăcere, cu excepţia bîzîitului unui ventilator, undeva prin biroul lui Max.

– Casey, mi-a zis ea cu un glas răguşit de wizz, iartă-mă că te-am lovit aşa tare.

Vreme de un minut am crezut că se referea la înregistrarea de abia terminată. Am ridicat ochii şi-am privit-o şi mi-am dat seama că eram singuri, şi nu mai fusesem singuri de la proba forşpanului.

Harbar n-aveam ce să-i răspund. Nu ştiam nici măcar ce simţeam.

Susţinută în exoschelet, arăta mai rău decît în acea primă noapte, la Rubin. Sub fardurile cu care o acoperea echipa de machiaj, wizz-ul o devora şi, uneori, ţi se părea că întrevezi un cap de mort răsărind dinapoia chipului unei adolescente nu foarte frumoasă. Nici bătrînă, nici tînără...

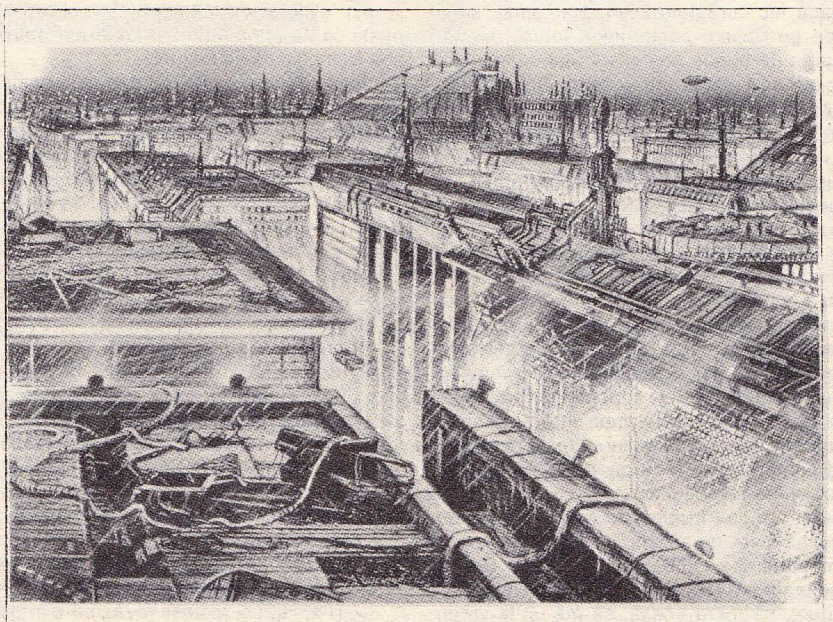

– Efect de pantă, am spus, bobinînd un cablu.

– Ce-i asta?

– Modul naturii de-a te anunţa să-ţi termini treaba. Un fel de lege matematică; afirmă că un stimul anume îţi poate oferi numai de „n" ori o senzaţie de satisfacţie, chiar dacă măreşti dozele. Însă **niciodată** n-o să fie la fel de bine ca la început. Sau, n-ar trebui să fie... Asta-i cusurul creatorilor de droguri: sînt prea deştepţi. Chestia asta cu care-i tragi tu are pe una din molecule o codiţă, care te opreşte să transformi adrenalina descompusă în adrenocrom. Dacă n-ar face aşa, ai fi schizofrenică de-acum. N-ai nici o problemă, Lise? Vreo apnee, ceva? Nu te trezeşti din somn cu senzaţie de sufocare?

Însă nu eram nici măcar sigur că simţeam furia pe care mi-o auzeam în glas.

Lise mă privea cu ochii aceia cenuşii, decoloraţi. Recuziterii îi înlocuiseră jacheta cumpărată de la solduri cu un bluzon vătuit, negru şi gălbui, care acoperea mai bine coastele din policarbon. Închidea totdeauna fermoarul pînă sub bărbie, deşi în studio era înăbuşitor de cald. Cu o zi înainte, coaforii încercaseră ceva nou, dar dădură greş şi părul ei aspru şi negru era o explozie şuie deasupra chipului supt, triunghiular. Mă privea şi i-am simţit iarăşi concentrarea aceea asupra unui ţel anume.

– Eu nu dorm, Casey.

Abia mai tîrziu, mult mai tîrziu, mi-am amintit că-şi ceruse iertare. N-a mai făcut-o niciodată şi-a fost singura dată cînd am auzit-o spunînd ceva care nu părea potrivit pentru ea.

Mesele lui Rubin constau din sandvişuri de la automate, semipreparate pakistaneze şi espresso. Niciodată nu l-am văzut consumînd altceva. Mîncăm samosa într-o prăvălie strîmtă de pe Patru, unde există o singură măsuţă din plastic, înghesuită între tejghea şi uşa toaletei. Rubin îşi înfulecă duzina de samose, şase cu carne şi şase cu legume, absorbit, nesinchisindu-se să-şi şteargă bărbia. Iubeşte locul acesta. Îl urăşte pe barmanul grec; relaţia este reciprocă, o devărată legătură. Dacă barmanul n-ar mai lucra aici, Rubin n-ar mai frecventa localul. Grecul fixează firimiturile de pe bărbia şi jacheta lui Rubin. Între două samose, Rubin îi răspunde cu priviri tot atît de fioroase, ochii îngustaţi înapoia lentilelor pătrate, înrămate în oţel.

Samosele reprezintă prînzul. Dejunul va fi salată de ouă, întinsă pe felii de pîine albă precum pielea de mort, împachetate într-unul din triunghiuleţele acelea de plastic lăptos, după şase ceşcuţe de espresso, otrăvitor de amară.

– Nu te-ai prins, Casey. Mă priveşte din adîncimile pătate de amprente ale ochelarilor: Pentru că nu ştii să gîndeşti colateral. Tu consulţi manualul. Ce crezi că voia ea? Sex? Mai mult wizz? O călătorie-n jurul lumii? Trecuse de fazele astea. De-aia era aşa de puternică. De-aia **Regii Somnului** i-aşa de tare, şi de-aia-l cumpără puştii, deoarece **cred** în el. Ei ştiu. Puştii ăia din Piaţă, care-şi încălzesc fundurile lîngă foc şi se-ntreabă dac-o să găsească un culcuş peste noapte, ei cred în el. E cel mai tare soft din ultimii opt ani. Un tip dintr-o prăvălie din Granville mi-a zis că i se fură mai mulţi **Regi** decît tot ce vinde al. Zicea c-are necazuri, chiar dacă le ţine-n magazie... Ea-i mare pentru c-a fost ce sînt ei, ba chiar şi mai mult. Ea ştia, moşule. Fără vise, fără speranţe. Tu nu vezi gratiile puştilor, Casey, da' ei prind tot mai mult şpilu' că n-ajung **nicăieri**. Îşi îndepărtează de pe bărbie o bucăţică unsuroasă de carne, lăsînd altele trei: Şi ea le-a cîntat, le-a zis-o aşa cum nu pot ei. Le-a pictat un tablou. Iar cu banii şi-a cumpărat evadarea, asta-i tot.

Privesc aburii condensîndu-se şi prelingîndu-se pe geam în picături mari, lăsînd dîre. Dincolo de fereastră pot distinge o Ladă, parţial vandalizată, cu roţile furate, stînd cu osiile direct pe pavaj.

– Cîţi au făcut-o, Rubin? Ai idee?

– Nu prea mulţi. Oricum, e greu de zis, pentru că cei mai mulţi sînt probabil politicieni despre care credeam că-s bine, mersi. Mă fixează straniu: Nu-i prea plăcută chestia. În tot cazul, ei au fost primii. Continuă să fie prea scump pentru milionarii obişnuiţi, deşi eu am auzit de cel puţin şapte. Se zice că Mitsubishi i-a făcut-o lui Weinberg, înainte ca sistemul imunitar s-o ia razna. Era şeful laboratorului lor de hibrizi din Okayama. Oricum au destule rezerve în monoclonale, aşa că poate-i adevărat. După aia Langlais, puştiu'ăla franţuz, scriitorul. Înălţă din umeri: Lise n-avea bani pentru aşa ceva. Nu i-ar avea nici chiar acum. Dar s-a băgat pe fir unde trebuia şi cînd trebuia. Era pe ducă, era-n Hollywood şi toţi puteau vedea deja ce-aveau să facă **Regii**.

În ziua cînd am terminat, dintr-o navetă JAL din Londra a debarcat o trupă, patru puşti slăbănogi, evoluînd ca o maşinărie bine unsă, şi afişînd un simţ hipertrofiat al modei şi o lipsă totală de trac. I-am instalat în linie, în Pilot, pe scaunele Ikea de studio, albe şi identice, i-am mînjit cu pastă salină pe tîmple, am fixat trozii şi-am rulat una din versiunile a ceea ce urma să devină **Regii Somnului**. Cînd s-a terminat, toţi au început să vorbească simultan, ignorîndu-mă complet, în dialectul britanic al limbajului ezoteric utilizat de muzicieni, patru perechi de mîini albicioase despicînd aerul.

Am putut înţelege, îndeajuns ca să pricep, că erau excitaţi. Li se părea bun. Atunci mi-am îmbrăcat jacheta şi am plecat. Puteau să-şi şteargă şi singuri pasta, da, mersi.

În seara aceea, am văzut-o pentru ultima dată pe Lise, deşi nu plănuisem nimic.

Întorcîndu-ne în Piaţă, Rubin digerînd zgomotos cina, stopurile roşii reflectate pe piatra cubică udă, dincolo de Piaţă, oraşul aidoma unei sculpturi din lumină, o minciună, unde cei distruşi şi cei pierduţi se îngroapă în **gomi**, care sporeşte, precum humusul, la bazele turnurilor din sticlă...

– Mîine plec la Frankfurt la un vernisaj. Nu vrei să vii? Te pot băga ca tehnician. Se strînge şi mai mult în jacheta de armată: Nu te plătesc, da' drumu-i gratis; dacă vrei...

O ofertă ciudată, venind din partea lui Rubin; ştiu c-o face pentru că-mi poartă de grijă, crede că atitudinea mea faţă de Lise este stranie şi este singura lui idee, să mă scoată din oraş.

– În Frankfurt e mai frig ca aici.

– Poate c-ai nevoie de-o schimbare, Casey. Nu ştiu...

– Mersi, dar Max are multe pe cap. Pilotu-i o afacere mare acum, vin fel de fel...

– Aşa-i.

După ce-am lăsat trupa în Pilot, am mers acasă. Am mers pe strada Patru şi-am luat troleul, pe lîngă vitrinele care le văd zilnic, toate ţipătoare şi luminate a giorno, haine, încălţăminte şi software, motociclete japoneze, ghemuite aidoma unor scorpioni din email imaculat, mobilier italienesc. Vitrinele se modifică o dată cu anotimpurile, magazinele apar şi dispar. Acum ne aflam în ajunul

sărbătorilor şi pe stradă erau mai mulţi oameni, multe cupluri, trecînd grăbiţi şi preocupaţi pe lîngă vitrinele sclipitoare, încercînd să rezolve acel micuţ ceva pentru cineva, jumătate din fete purtînd cizmele din nailon, căptuşite, înalte pînă la şold, apărute iarna trecută din New York, cele despre care Rubin spune că le dă aspectul unor bolnave de elefantiazis. Am surîs, amintindu-mi şi brusc mi-am dat seama: într-adevăr se sfîrşise, terminasem cu Lise, iar ea avea să fie absorbită de Hollywood, la fel de implacabil de parcă i-ar fi lunecat piciorul într-o gaură neagră, atrasă de inimaginabila forţă gravitaţională a Lovelelor Babane. Gîndindu-mă aşa, că ea se dusese – **probabil** se dusese, de acum - mi-am coborît un fel de gardă interioară şi-am simţit marginile compătimirii mele. Doar marginile, pentru că nu voiam să-mi stric seara. Doream să-mi fac de cap. Trecuse ceva vreme...

Am coborît la intersecţia mea şi ascensorul a pornit de prima dată. Semn bun, mi-am spus. Am urcat. M-am dezbrăcat şi-am făcut duş, am îmbrăcat o cămaşă curată, apoi am băgat burritos la microunde. Simte-te normal, mi-am sfătuit imaginea pe cînd mă bărbieream. Ai muncit din greu. Cărţile de credit îţi sînt tot mai grase. E timpul să iei măsuri. Burritos aveau gust de carton, totuşi am decis că-mi plăceau tocmai datorită banalului agresiv. Lăsasem maşina în Burnaby, să-mi încarce bateria cu hidrogen, defectă, aşa încît n-aveam grija şofatului.

Puteam ieşi, să-mi beau minţile, iar dimineaţa să-i sun şi să mă dau bolnav. Max n-avea să facă scandal; eram băiatul lui de aur. Îmi era dator.

Îmi eşti dator Max, m-am adresat sticlei brumate de Moskovskaia, pescuită din congelator. Mi-eşti dator pe viaţă. Am petrecut trei săptămîni, montînd visele şi coşmarele unei fiinţe extrem de nefericite, Max. Pentru tine. Ca să prosperi tu, Max. Am turnat trei degete de vodcă într-un pahar din plastic, rămas de la o petrecere dată în urmă cu un an, şi m-am întors în sufragerie.

Uneori mi se pare că aici nu trăieşte o persoană anume. Nu pentru că ar fi dezordine; sînt ordonat, chiar dacă fac curăţenie în mod automat, şi-mi amintesc să şterg pînă şi praful de pe ramele posterurilor, totuşi, uneori, încăperea îmi dă fiori, prin acumularea de bunuri de consum fundamentale. Nu spun că aş dori s-o umplu cu pisici sau plante ornamentale, însă, cîteodată, văd că acolo ar putea locui oricine, oricine poate fi propietarul acelor obiecte, şi totul îmi pare interschimbabil, viaţa mea cu a voastră, viaţa mea cu a oricui...

Bănuiesc că şi Rubin vede lucrurile la fel, întotdeauna, dar pentru el reprezintă o sursă de tărie. El trăieşte în gunoaiele altora, şi tot ce tîrăşte acasă trebuie să fi fost nou şi strălucitor cîndva, trebuie să fi însemnat ceva, oricît de puţin timp, pentru cineva. De aceea încarcă totul în camioneta lui trăznită şi le duce la el, unde le lasă să fermenteze pînă-i vine vreo idee nouă, ce ar putea face din ele. Odată mi-a arătat un album de artă din secolul douăzeci, care-i plăcea, şi înăuntru exista fotografia unei sculpturi mecanice, denumită **Păsările moarte zboară iarăşi**, o maşinărie ce rotea păsări într-adevăr moarte, înşiruite pe sîrmă, iar el surîdea şi încuviinţa din cap; şi-am înţeles că îl simţea pe autor ca pe un fel de strămoş spiritual de-al său. Totuşi, ce-ar fi putut face Rubin cu posterurile mele înrămate şi cu salteaua mexicană din Golf, sau cu patul din spumă poliuretanică, din Ikea? La urma urmei, mi-am spus, luînd prima sorbitură ca gheaţa, s-ar gîndi la ceva, pentru că de-aia dintre noi doi, el era faimosul artist.

M-am apropiat de fereastră şi mi-am lipit fruntea de geamul la fel de rece ca şi paharul din mînă. E timpul să pleci, mi-am zis.

Dovedeşti simptomele de anxietate ale celibatarului citadin. Există remedii. Bea. Pleacă. În noaptea aceea n-am izbutit să mă bine dispun. Nici n-am avut maturul bun-simţ să renunţ, să merg acasă, să mă uit la vreun film vechi şi să adorm pe saltea. Tensiunea acumulată de trei săptămîni mă conducea precum arcul unui ceas mecanic şi am pornit ticăind prin oraş, ungîndu-mi avansul, mai mult sau mai puţin aleator, cu băutură. Destul de repede, am priceput că era una din acele nopţi cînd luneci într-un continuum paralel, într-un oraş perfect asemănător celui unde trăieşti, cu excepţia nelinîştitoarei diferenţe de-a nu conţine nici măcar o singură persoană pe care s-o iubeşti, sau cunoşti, sau măcar să fi discutat vreodată. Nopţi din acelea cînd poţi intra într-un ban cunoscut şi să constaţi că tocmai a fost înlocuit întregul personal; atunci îţi dai seama că adevăratul motiv care te-a adus acolo a fost, pur şi simplu, nevoia de-a vedea un chip familiar, o chelneriţă, sau un barman, oricine...Este bineştiut că aşa ceva nu te poate binedispune.

Totuşi am ţinut-o într-una, prin vreo şase sau opt localuri, şi-n cele din urmă am ajuns într-un club din West End, ce părea că nu mai fusese redecorat din anii nouăzeci. Multă poleială de crom jupuindu-se peste plastic, şi holograme tremurătoare, dîndu-ţi dureri de cap, cînd te concentrezi asupra lor. Cred că Barry îmi povestise despre locul ăsta, însă nu-mi pot imagina de ce-o făcuse. Am privit în jur şi am rînjit. Dacă eram pe urma deprimării, ajunsesem la destinaţie. Da, mi-am spus, cocoţîndu-mă pe unul din taburetele barului, era cu adevărat trist, o mizerie reală. Îndeajuns de jalnic pentru a stopa inerţia nopţii mele ratate, ceea ce neîndoios, era bine. Aveam să mai trag un pahar, aşa să mă ţină pe drum, s-admir grota, apoi s-o iau spre casă.

Atunci am zărit-o pe Lise.

Ea nu mă văzuse, nu încă, şi eu continuam să port gulerul hainei din tweed ridicat, apărîndu-mă de ger. Stătea tot la bar, ceva mai departe, cu două pahare goale înaintea ei, nişte sonde înalte din cele care au înăuntru umbreluţe Hong Kong sau sirene din plastic, iar cînd şi-a ridicat privirea spre băiatul de alături, am întrezărit wizz-ul fulgerîndu-i în ochi şi am ştiut că paharele nu avuseseră alcool, deoarece doza drogului nu putea tolera amestecul. Puştiul era însă dus, rînjind beat şi moale, gata să lunece de pe scaun, şi bolborosind ceva, străduindu-se din răsputeri să-şi focalizeze privirea şi s-o distingă mai bine pe Lise, care stătea acolo cu bluzonul din piele neagră al recuziterilor încheiat pînă sub bărbie şi cu oasele craniului gata să ardă prin faţa ei albă precum un bec de o mie de waţi. Şi văzînd asta, văzînd-o acolo, am înţeles dintr-odată o mulţime de lucruri.

Că ea murea cu adevărat, fie datorită wizz-ului, fie a bolii, fie din combinaţia celor două. Că ea ştia asta al dracului de bine. Că băiatul de alături era prea făcut ca să bănuiască exoscheletul, totuşi nu atît de beat încît să nu fi remarcat jacheta luxoasă şi banii cu care Lise plătise băutura. Iar ceea ce vedeam era exact ceea ce părea.

Cu toate acestea, nu putem pune lucrurile cap la cap, nu puteam calcula. Înăuntrul meu deva se crispa înfiorat.

Iar ea surîdea, sau oricum schiţa ceva despre care credea că-i un zîmbet, expresia ce o ştia adecvată situaţiei, încuviinţînd unori la aiurelile împleticite ale băiatului, şi mi-am amintit replica aceea oribilă, că uneori îi place să privească.

Şi acum mai ştiu ceva. Ştiu că dacă n-aş fi fost acolo, dacă nu i-aş fi întîlnit, aş fi putut accepta tot ce s-a petrecut mai tîrziu. Aş fi putut găsi chiar un fel de-a mă bucura pentru ea, sau un fel de-a mă încrede în ceea ce-a devenit ea de atunci, sau ce a construi cu imaginea ei, un program ce pretindea că este Lise, mergînd pînă acolo încît chiar crede că este ea. Aş fi putut fi de acord cu părerea lui Rubin, că, într-adevăr, depăşise totul, Sfînta Noastră Ioană Hi-Tech, arzînd pentru contopirea cu divinitatea aceea superbobinată din Hollywood, că nimic nu era important pentru ea, cu excepţia momentului plecării. Că a azvîrlit, cu un strigăt de uşurare, trupul cel sărman şi trist, eliberat din cătuşele de policarbon, şi carnea blestemată. Ei bine, poate că, la urma urmei, a făcut-o. Poate că aşa a fost. Eu sînt convins că aşa îşi închipuia ea lucrurile.

Însă zărind-o acolo, cu degetele puştiului beat în mîna ei, o mînă ce nu putea simţi, am priceput, o dată şi pentru totdeauna, că niciodată o motivaţie umană nu este absolut clară. Pînă şi Lise, cu pornirea ei corozivă, dementă, spre cariera de star şi nemurirea cibernetică, avea slăbiciuni. Era umană, într-un mod pe care-l detestam, deoarece îl acceptam.

Ştiam că, în noaptea aceea, ieşise pentru a-şi lua adio de la ea însăşi. Pentru a găsi pe cineva îndeajuns de criţă s-o facă în numele ei. Deoarece, atunci am înţeles, era adevărat. Îi plăcea să privească.

Bănuiesc că m-a văzut, cînd am ieşit. Practic, alergam. Dacă m-a observat, cred că m-a urît mai mult decît oricînd, pentru oroarea şi mila de pe chipul meu.

N-am mai văzut-o niciodată.

Într-o bună zi îl voi întreba pe Rubin de ce nu ştie să prepare decît Wild Turkey cu sifon. Băutură de calibru industrial. Îmi întinde ceaşca strîmbă de aluminiu, în vreme ce, în jurul nostru, încăperea ticăie şi foieşte de activitatea tainică a micilor lui construcţii.

– Ar trebui să vii la Frankfurt, repetă el.

– De ce, Rubin?

– Pentru că-n curînd ea o să te sune. Şi nu cred că eşti pregătit pentru aşa ceva. Eşti încă da peste cap, şi-o să vorbească exact ca ea, o să gîndească exact ca ea, şi-n umbra asta o să devii şi tu ciudat. Hai cu mine'n Frankfurt, să schimbi aerul. N-o să ştie că eşti acolo.

– Ţi-am spus, rostesc revăzînd-o în barul acela, am multă treabă. Max...

– Dă-l dracu' pe Max. Tu l-ai îmbogăţit. De-acu poate să stea cu braţele-ncrucişate. Şi tu te-ai îmbogăţit din drepturile tale în **Regi** dacă n-ai fi aşa încăpăţînat să nu-ţi verifici contul. Îţi poţi permite un concediu.

Îl privesc şi mă-ntreb dacă să-i spun de ultima întîlnire.

– Rubin, mulţumesc, moşule, dar...

Oftează şi bea.

– Da' ce?

– Rubin, dacă mă caută, va fi **ea**?

Se uită îndelung la mine.

– Dumnezeu ştie. Ceaşca îi clicăie pe masă: Adică, Casey, tehnologia există, şi-atunci cine, moşule, zău, cine poate şti?

– Tu zici să vin cu tine-n Frankfurt?

Îşi scoate ochelarii cu rame din oţel şi-i lustruieşte neîndemînatic pe poalele cămăşii din lînă tricotată.

– Aşa zic. Ai nevoie de-odihnă. Poate că nu-ţi trebuie acum, da' mai tîrziu o s-ai nevoie.

– Cum adică?

– Cînd va trebui să montezi următorul ei număr. Ceea ce, cu siguranţă, se va-ntîmpla în curînd, pentru că ea are nevoie de bani. Ocupă o grămadă de ROM pe o structură bazică de corporaţie, şi cîştigul ei de pe urma **Regilor** n-ar fi ajuns nici măcar ca şperţ s-o bage acolo. Şi tu eşti monteurul ei, Casey. Care-i altul?

Iar eu îl privesc punîndu-şi ochelarii înapoi pe nas, şi parcă nici nu mă pot clinti.

– Care-i altul, moşule?

Şi tocmai atunci, unda din construcţiile lui clicăie,un sunet micuţ şi cristalin, şi-mi dau seama că are dreptate.

Traducerea Mihai-Dan Pavelescu

HAOS determinist

Să considerăm reprezentarea grafică a relației:

$x_{n+1} = 4 * k * x_n * (1 - x_n)$

pentru k=0,7. Prin trasarea unei drepte înclinate la 45 grade, (prima bisectoare, locul geometric al punctelor pentru care $x_{n+1} = x_n$), se poate aplica un algoritm de iterare grafică. Alegînd o valoare inițială pentru x0 (x0=0.01), se determină valoarea corespunzătoare pentru x1=f(x0). O orizontală dusă pînă la intersecția cu prima bisectoare este echivalentă cu determinarea poziției lui x1 pe abcisă, valoare cu care se reia operația de iterare grafică prin găsirea valorii

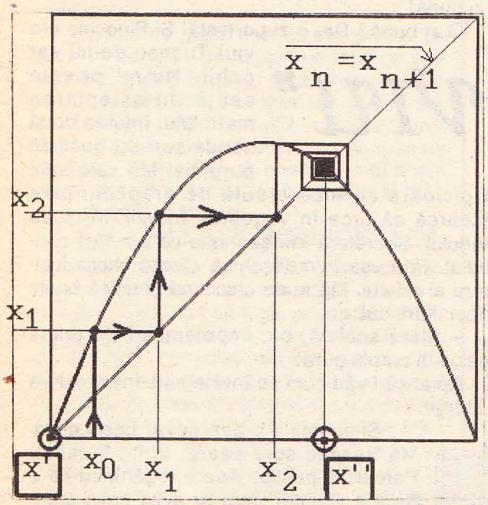

x2, și așa mai departe (figura 1). După cum rezultă și din figură, după un număr de repetări ale algoritmului de mai sus, se obține un punct x_n notat cu x" pentru care $x_n = x_{n+1}$. Acest punct se numește ATRACTOR, deoarece, orice condiție inițială considerată, din domeniul x0∈(0,1], conduce prin procesul iterativ descris spre valoarea finală x". Locul geometric al punctelor inițiale, în cazul de față intervalul (0,1], ce conduc spre un atractor dat se numește BAZIN DE ATRACȚIE al acelui atractor. O imagine mai sugestivă a noțiunii de atractor și bazin de atracție este oferită de studiul echilibrului unui corp (figura 2). Definind unghiul **a** ca fiind unghiul dintre verticala locului și o verticală ce trece prin centrul de greutate în poziția de echilibru, putem spune că: $a_0=0$ caracterizează punctul de echilibru stabil. Perturbînd poziția de echilibru, respectiv înclinînd corpul cu un unghi dat, $a' < a_{critic}$ și lăsîndu-l liber, acesta revine în poziția de echilibru. În acest context, $a_0=0$ este atractorul iar intervalul $(-a_{critic}, a_{critic})$ se numește bazinul de atracție al atractorului respectiv.

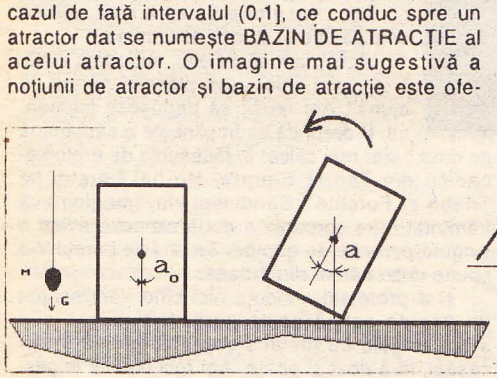

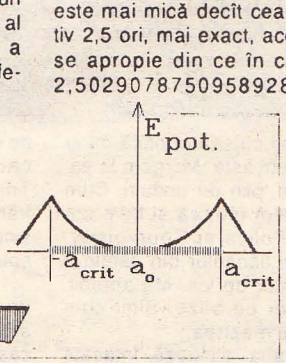

Revenind la scenariul de tranziție la haos propus de Feigenbaum și analizînd cu atenție figura 1, se remarcă existența a doi atractori, puncte importante în caracterizarea evoluției șirului de iterate în raport cu condiția inițială, puncte determinate de intersecția primei bisectoare cu parabola: x'=0 și x" =9/14=0,643 (pentru k=0.7).

Valoarea x'=0 se numește atractor instabil, căci o variație oricît de mică, infinitezimală, față de x' va conduce șirul iteratelor, prin procesul recursiv descris, către x" care devine astfel atractor stabil.

Dacă valoarea parametrului de control se modifică, după cum era de așteptat, se modifică și valoarea atractorului x". Surpriză, neașteptatul acestui algoritm constă în faptul că, pentru k>0,75 notat cu k1, atractorul x" devine instabil și lasă locul unei perechi de valori x" 1 și x" 2. A apărut o bifurcație de perioada 2! În operația de iterare, șirul valorilor $x_1, x_2, ..., x_n, ...$ se împarte în două subșiruri convergente cu limite diferite, x" 1 respectiv x" 2. Altfel spus, termenii de rang par ai șirului converg spre x" 1 iar cei de rang impar spre x" 2.

Pe măsură ce k1 crește ca valoare, distanța dintre x" 1 și x" 2 se mărește, pentru că, la o nouă valoare particulară a parametrului de control k=k2, fenomenul de bifurcație să se repete, apărînd un ciclu de perioadă 4. Altfel spus apar patru soluții posibile. Acest ciclu este un atractor de perioada 4, punctele șirului de iterare tinzînd treptat, din 4 în 4, succesiv spre x"3, x"4, x"5, x"6. Și acest atractor își va pierde stabilitatea la o valoare bine determinată a parametrului de control, k3, dînd naștere unui atractor de perioadă 8, ș.a.m.d.

Fenomenul de generare a bifurcațiilor continuă pe măsură ce parametrul de control crește. Remarcabil este faptul că dublarea perioadelor se face în punctele **k1, k2, ...kn..** între care se poate identifica o relație de forma:

$(k_n - k_{n-1}) / (k_{n+1} - k_n) = delta$; delta= 4,66920166091029909..

unde delta este prima constantă a lui Feigenbaum.

Distanța dintre noua generație de atractorei este mai mică decît cea anterioară de aproximativ 2,5 ori, mai exact, această valoare notată alfa se apropie din ce în ce mai mult de numărul 2,5029078750958928485... pe măsură ce numărul bifurcațiilor crește. Cele două constante caracterizează „structura" ce poate fi vizualizată în așa numita hartă logistică, prezentată în numărul trecut. De asemeni trebuie spus că cele două constante nu sînt caracteristice numai relației $x_{n+1} = 4 * k * x_n*(1-x_n)$ ci unei clase de funcții care se studiază azi în multe centre universitare din lume.

Fenomenul de generare al bifurcațiilor continuă pînă ce k atinge o limită, care surprinzător nu este 1 ci 0,892486418, la care nu se poate identifica o ordine, vreo periodicitate în procesul iterativ analizat. Succesiunea termenilor pare aleatoare deși este generată de un proces determinist. Această dezordine aparentă poartă numele de haos determinist.

Dată fiind importanța scenariului de tranziție la haos prin bifurcații succesive în înțelegerea unor fenomene fizice ce păreau pînă nu de mult de neabordat: turbulența atmosferică, predicție cutremure, analiza stabilității sistemelor complexe inclusiv a celor sociale, voi continua în acest număr cu prezentarea unui program cu caracter didactic, prin rularea căruia sper să vă familiarizați cu aspecte concrete ale procesului prezentat. Programul este scris în Turbo Basic și rulabil pe un calculator compatibil IBM, dar poate fi translatat ușor în oricare limbaj de programare convenabil.

```
screen 12
input „ valoarea param. control <1"; k
input „ valoarea inițială x0; < 1"; x'
   stînga = 30
      w = 300
   imax = 100
line (stînga+w, stînga)-(stînga, stînga+w), 15, b
line (stînga+w, stînga)-(stînga, stînga+w), 14
   for i=1 to w
      xn = i/w
      xn = k*4*xn* (1-xn)
   line -(i+stînga, stînga+w*(1-xn)), 12
   next i
   x0=x'; xn=x0
   pset (stînga+w*xn, stînga+w), 15
for i =1 to imax
   xn = 4*k*x0* (1-x0)
line -(stînga +w*x0, stînga+w* (1-xn)), 15
line -(stînga +w*xn,stînga +w* (1-xn)), 15
   x0 = xn
next i
x0 = x'
line (350, 330) - (660, 330), 15
line (350, 330) - (350, -300), 15
for i = 1 to imax
   xn = 4*k*x0* (1-x0)
    circle (350+4*i,330-300*xn), 2,14
   x0 = xn
next i
end
```

În concluzie, tranziția de la o stare stabilă la o dezordine aparentă se face printr-o succesiune de stări intermediare ciclice, cu perioada 2^k, întrerupte din loc în loc de „crize", marcate de cicluri impare! Cercetările experimentale efectuate asupra unor sisteme fizice instabile au confirmat faptul că scenariul prezentat nu este doar o simplă curiozitate matematică ci un model capabil să descrie tranziția unui sistem fizic de la o stare stabilă la cea haotică. Ce se ascunde însă în spatele modelului, respectiv cauza profundă pentru care scenariul propus de Feigenbaum se suprapune în anumite cazuri peste realitate, rămîne încă de descoperit.

BIBLIOGRAFIE

1. Devanney R.L., „Chaos, Fractal and Dynamica", Amsterdam, 1992;
2. Fisher P., Smith W.R. (eds), „Chaos, Fractals and Dynamics", New York, 1985;
3. Gleick J., „Chaos, Making a New Science", New York, 1987;
4. Guttinger W. (ed.), „Structural Stability in Physics", New York, 1978;
5. Hagedorn P., „Non-Linear Oscillations", Oxford, 1988;
6. Hughes B.D., Ninham N.W., „The Mathematics and Physics of Disordered Media", proceedings, Berlin, 1983;
7. Jullien R., Peliti L., Rammal R., Boccara N. (eds.) „Universalities in Condensed Matter", Les Houches, New York, 1988 [F 78675-539.2];
8. Mayer-Kress G., (ed.). „Dimensions and Entropies in Chaotic Systems", New York, Springer, 1986;
9. Pike E.R., Lugiato L.A. (eds.). „Chaos, Noise and Fractals", Bristol, Adam Hilger, 1987;
10. Rössler G., Rössler O. (eds.), „Bifurcation Theory and Applications", 1979;

Florin MUNTEANU

„ŞI PINOCHIO ERA VIU"

Da, recunosc, mă număr printre cei numiţi de voi, cu un zîmbet în colţul gurii, escapişti. Ce mai tura-vura, o spun franc, cu mîna pe inimă. Şi? Aveţi ceva de comentat? Ce-i cu mutrele astea? Aaaa, domnii se cred superiori care va să zică! Realişti! Descurcăreţi! Cu picioarele în aici şi cu scula în acum! Pe dracu! Pe dracu' scumpilor, ca să nu spun altfel! V-aş răni urechile. Ce să-i faci, n-am crescut chiar în Mayfair.

Cum? Ah, viaţa-i frumoasă, nu? Şi oamenii buni, aşa-i? Iar răul o ia veşnic pe coajă! Da...Sigur! Şi Pinochio era viu! Mă rog, nu vreau să mă cert cu nimeni. Cu atît mai puţin cu voi. Nu-s tîmpit totuşi! Totuşi nu-s tîmpit!

Pa! Deocamdată vă pup, dragilor! Mă-ntorc în jegul meu de apartament. Între cei patru pereţi cocoţaţi deasupra norilor. În noroi deasupra norilor, aş adăuga.

Cuvintele frumoase, cu o spoială patetică pe deasupra, prind întotdeauna. Hai, hai, lasă vrăjile, Mario! Alege şi gata! Ei da, închipuiţi-vă că mi se oferă, culmea, posibilitatea de-a discerne! Halucinogene, filme psiho-adezive, dreams maker, alcool sau...Nu! Dreams maker! Asta să fie calea de azi. Uite! Salt „utilajul" de sub masă şi mi-l fixez pe ţeastă. Gingaş! Pios! Îmi place căldura lui nevie. Mai mult decît a unei...Mai mult decît a uneia. He-he! V-am prins! Iar v-aţi strîmbat! Nu negaţi! Asta e! Comportaţi-vă atunci normal! De ce să vă formalizaţi, domnilor! Aveţi curajul opiniei!

Simt uşoare pişcături în tîmple şi pereţii alunecă spre orizonturi. Se pierd acolo, în spatele lor. Superbă-i cîmpia. Galben unduitor pătat cu roşu. De colo pînă colo. Maşa spintecă lanul cu pieptul. Maiestuoasă ca o brigantină. Santa Maria de los naufragios. Grîul are înălţimea adecvată. Exact pînă la sfîrcuri. Aşa am vrut eu. E cald şi miroase a...Nu ştiu a ce miroase. Plăcut oricum. Maşenka se cufundă, deodată, în valurile aurii. A căzut, a plonjat, nu contează. Cinci-şase paşi şi-am ajuns-o din urmă. Zace ca răstignită. Pierdută în încîlceala vegetală. Se întoarse încet cu faţa în sus. Îi văd ochii mari, negri. Mă înec în bezna lor. O acopăr cu trupul. Nu, nu vreau nimic, doar să-i simt pielea, atît! Fierbinte şi vie. Răsuflarea ei precipitată mă gîdilă în ureche. Senzaţii, senzaţii! Fir-aş al dracu', cît de uşor e să fii fericit! Mulţumit, adică. Împăcat. Cu tine. Şi cu ceilalţi. Oarecum. În momente de-astea îi suporţi sau îi uiţi. Vîntul, anemic şi-aşa, se opreşte de tot. De parcă ar intui. Lăcustele amuţesc şi ele o clipă. Razele soarelui înţepenesc. Se poate, se poate, garantez! Şi dacă garantez eu, e adevărat! O ştiu!

Bip-bip, bip-bip! Pereţii năvălesc spre mine. Aproape că mă strivesc. Afişul cu băieţii de la „Metastaza" îmi acoperă brusc privirea. Tu-ţi morţii tăi de viaţă! Paştele mă-tii de limitator temporal! Mi-am propus, de-atîtea ori, să-l bypassez, dar tot n-am făcut-o! Mark susţine că ar fi imposibil. Baţi cîmpii bătrîne, baţi cîmpii! O modalitate trebuie să existe! Pune-ţi mintea pe bigudiuri şi afl-o, dacă-mi eşti prieten! Periculoasă neortodoxă, nu contează. „OK, OK, Mario! Ai dreptate! Este posibil! Şi Pinochio era viu!" mi-a răspuns tîmpitul.

Mă tîrşîi pînă-n bucătărie. Pahare slinoase, farfurii greţoase, pete, bălţi, resturi uscate sau mucegăite. Are o oarecare estetică harababura. O observ, în ciuda faptul că nu mă scald chiar în apele mele. Normal! Ce-aţi zice să vă treacă o locomotivă prin pat tocmai cînd aţi ajuns la sfîrşitului preludiului cu o „păpădie" talentată. „Makin' love to you, it's all I want to do!" Eh, cam asta simţeam eu.

Smucesc uşa frigiderului. Bere, bere şi vin. Înşfac o cutie de Pilsen. O drăgălaşă cutie de Pilsen. O desfac. O sorb chiar. Perfect. Curăţă gîtlejul şi netezeşte nervii. Încă una. Năuceşte gîndurile. Şi-ncă. Una?

Înot înapoi spre living. Un soi de craul, uşor bîlbîit. Mă prăbuşesc în fotoliu. Fixez din nou inductorii. Play! „Fuck you, man! What do you want?". Degetele aleargă. Maşa TXT. „Time?" Max.„Intensity?" Max. „Feelings regulator?" Manual. „Alarm physics parameters?" Anulez siguranţa. O smulg pur şi simplu. Potrivesc apoi un cui în locaş.

Da, e tot acolo, între spice! Aşa cum am lăsat-o. Mă aşteapta. Ce catedrale, dom'le, ce palate? Arhitectura Maşenkăi s-o vedeţi şi nu vă mai trebuie nimic! Pe cuvînt! În plus învăţaţi şi geometrie. Linia dreaptă, unghiul? Anorganicul adoptat prosteşte. Curba-i totul, v-o spune Mario! Adevărul e că nici eu nu mi-aş fi putut imagina înainte ce poate ieşi numai încovoind şi rotind o dreaptă. Am însă...Ce...Sînii şi fesele ţîşnind în bolte strînse, pline, coapsele arcuindu-se fin, linia dulce a umerilor...Nu! E de nedescris! O femeie şi-un bărbat nu puteau dărui lumii aşa ceva.

Sîngele îmi zvîcneşte în tîmple. Nu fi dobitoc! Nu strica totul tocmai acum, animalule! Îi întind mîna, înăbuşindu-mi instinctul. Dorinţele. O ajut să se ridice. Zîmbeşte. Dumnezeule, cum zîmbeşte! V-aş toca pe toţi cu satîrul dacă mi-ar cere-o! Doar pentru zîmbetul ăsta. Mergem la ea. Un apartament alb, imens, plin de unduiri. Cum altfel ar fi putut fi? Ascultăm muzică şi bem coniac. Vechi amîndouă. Police şi Courvoisier. Preferă combinaţia. Jocul flăcărilor din cămin îi împrumută Maşenkăi un aer de vis. Mă apropii. Îndrăznesc . O sărut uşor pe buze. Simt cum mor. Da, asta trebuie să fie moartea.

Bip-bip, bip-bip! Podeaua slinoasă, întesată de urme. Ale mele, ale cui altcuiva? Traiectoriile ultimelor săptămîni. Fereastra spartă şi dincolo de ea văd vălătuci gălbui. Şapte jumate. Golesc sticla de vin. Mă umplu pînă-n gît. Deci, ăsta mi-e volumul interior: un litru. Dar deasupra mărului lui Adam? Acolo cît încape?

Azi e luni. Tomorrow, the day after tomorrow, joi şi gata săptămîna. Dar pînă atunci...Dimineţi rîncede, îmbîcsite, munca aia împuţită care nu-mi spune nimic, colegii plicticoşi, şuturile lui Goldstein...

Muriţi-ar şefule, tocmai cînd ai nevoie de ea!

Trag nişte ţoale pe mine, aproape la întîmplare. Cele mai puţin jegoase. Beau o cafea rămasă de....Rămasă. Nu încui. La ce bun? Urc în lift cu încă doi vecini. De vreme ce coboară de la acelaşi etaj cu mine înseamnă că-mi sînt vecini, nu? Un boşorog gras, cu puncte negre pe nas şi ghiul de aur. O muiere uscată, zugrăvită, care mă priveşte scurt de sus. He-he! Săru' mîna, doamnă! Ce mai faceţi?" „Bon jour! Îl duc pe Samson la plimbare". Probabil că de potaia atîrnată la capătul lesei e vorba. Un soi de şobolan zbîrlit şi bălos. „Mai bine l-aţi împuşca, doamnă! l-aţi face un bine! " Îi ignor privirea care se vrea tăioasă. Cobor din lift şi mă arunc în colcăiala străzii. Pe ultima treaptă zace un cerşetor fără picioare. Veteran din Balcani probabil. Cîţiva puşti aproape la fel de jegoşi ca şi el împroaşcă cu gunoaie. Nu se sinchiseşte.

– Salut! spun.

– Salut! răspunde.

– De ce nu-i alungi?

– Dacă-i bucură, lasă-i s-o facă!

– Mă rog...Treaba ta..Să ştii că azi n-am nimic să-ţi dau.

Se întoarce şi mă priveşte în ochi.

– E-n regulă, măi dragă! Poţi să te cari! Să ai o zi bună!

O zi bună? Da, o zi perfectă! Şi Pinochio era viu! Tuşesc de-mi sar ochii. Nu-mi prieşte ceaţa. În aşteptarea metrolului înfulec două sandvişuri cu gust de purgativ. Mă calc apoi în picioare cu încă o sută de prăpădiţi care încearcă să urce în vagoane. Întîrzii, în ciuda efortului. Secretara îmi şopteşte că am fost concediat. Prin uşa întredeschisă zăresc chelia lucitoare a şefului. Mă aude chicotind şi ridică brusc capul. Mîrîi dulce:

– Mare scofală, bă, impotentule! Cu prima ocazie îţi umplu gura!

Apuc să-l văd cum se învineţeşte înainte de-a o şterge.

Şi-acum? Aş bea ceva. Beau ceva. Mă trezesc spre seară, trîntit în iarbă. Parcul e pustiu. Apare legănîndu-se o Soră a Căinţei, care ar avea ceva greutate de pierdut. Se zbate puţin, pînă-mi prinde intenţiile, dar după aia...Mai şopteşte doar „Fără perversiuni!" Se subestimează măicuţa! Mă face praf fără libidoton sau amplif erogen. Nici măcar nu transpiră, cuvioasa. Deşi la un moment dat mai-mai să mă inhibe.

Bălmăjea printre gemete ceva despre empatie. Să mă buşească rîsul, nu alta. Pesemne aştepta cine ştie ce entuziasme şi duioşii de la mine.

Acceptam să trăiesc, suportam viaţa, îi ofeream chiar ceva plăcere, nu era de ajuns? Am reuşit să depăşesc momentul. E drept că se împlineşte o săptămînă de cînd n-am mai călcat în lăcaşurile de erotomecanică din Tantra Square. He-he! Le ştiţi pe Triebe şi Furchte? Sandvişul viu. Imaginaţi-vă frămîntat între corpurile a două siameze avînd o singură pereche de gambe. Te urci pe pereţi! V-o spune orice bărbat din Troacă.

N-a protestat măicuţa nici cînd i-am scăpat un dos de palmă peste gură. S-a ridicat, şi-a şters sîngele cu mîneca şi-atît. Deşi mă putea căsăpi, fără doar şi poate. Am recunoscut în gesturile ei învăţăturile şcolii Shakti. Cam tîrziu, ce-i drept. Din fericire ştia că urmele de violenţă sînt certificatul ei de victimă în ochii suratelor. Şi-apoi i-o fi plăcut. De ce nu! Dracu ştie ce au astea în cap!

Ajung, în sfîrşit, acasă. Cerşetorul lipseşte. Au rămas gunoaiele. Portăreasa strigă după mine. Mă opresc fără să mă întorc.

– V-a căutat doamna după-amiază! Spunea că....

– Dă-o-n măsa! îi arunc peste umăr.

Ştiu că în spatele meu madam Rivolette tremură de indignare. Trei sute de livre de hoit puritan şi sentimental. O ignor, bineînţeles. Urc în lift. Cobor din lift. Deschid uşa apartamentului. Închid uşa apartamentului. Citesc biletul de pe masă. Sec precum o chitanţă. De mult nu mai avem nimic în comun. S-a strecurat ceva între noi. Dracu' ştie ce, nici nu încerc să aflu. Asta-i treaba psihologilor, a sociologilor sau mai ştiu eu a cui din gaşca asta curioasă. A mea în nici un caz. M-am săturat să mă tot burdusesc cu chestii care nu-mi vor folosi niciodată, nici măcar în situaţii

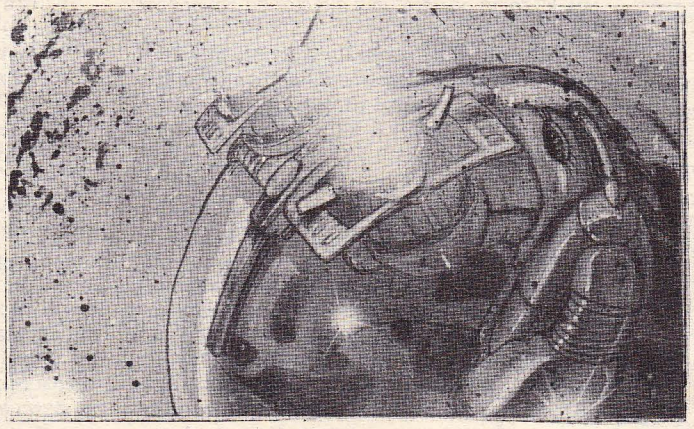

asemănătoare. Experiența e pentru cretinii care vor să se adapteze. Eh, gata cu truismele!

Play! Valurile mării îmi mîngîie picioarele. Deschid ochii, dar soarele arde privirea. Cobor din nou pleoapele. Mă întind. Să lenevești Doamne! Să fii și-atît! Ce-ți poți dori mai mult? O bere! Pipăi cu stînga nisipul fierbinte. Găsesc o cutie. Receeeee! Așa am vrut-o! Simt niște buze pe lobul urechii. O prind de sub brațe și o trag peste mine. E udă. De-abia a ieșit din apă. Mă străbate un fior. „Atenție! Bereal" aud. Ducă-se!

Bip-bip, bip-bip! Nu, în felul ăsta nu mai pot continua! Îmi smulg diem-ul de pe cap și-l izbesc de perete. Redevine ceea ce e de fapt. Un pumn de mătăraie. Un pumn mai mare. Mă tîrăsc pînă-n baie. În oglindă se lăfăie un spectru. Și prost îmbrăcat pe deasupra. Îl scuip. Bănuțul aterizează între ochi. Nu se sinchisește, boul. În frigider mai e bere. Îndes în mine cam o găleată. Cît cuprinde. Eh, vezi, așa vin ideile! Bani n-am, slujbă de asemenea...Zile-ar mai fi, dar ce...dracu, să fac cu ele fără diem! Soluția?

Înșfac revolverul de sub saltea. Moștenire de la bunicul. Bărbat adevărat bunicul, nu ca tata. Îl strecor în buzunarul trenciului. Ies. Scot în treacăt limba la madam Rivoletto. Oh! Vai! Eh!

Merg fără țintă, holbîndu-mă la vitrine. Spre seară găsesc. „Hampton Electronics". la uite ce sculă...De zece ori mai mică decît hîrbul meu. Decît fostul meu hîrb. Lucește stins. Promițător. Mă cheamă. Intru. O femeiușcă, genul inocent, îmi iese în întîmpinare cu zîmbetul pe buze. Mă poate ajuta cu ceva? Da, cu multe m-ar putea ajuta! Nici nu-și imaginează cu cîte! Păstrez totuși pentru mine remarcile colaterale. Cer doar prospectul diem-ului. Dumnezeule, cîte știe măgaria asta lucitoare să facă! Exact ce visam de-atîta vreme. Tot răul spre bine, deci. Magazinul se golește între timp. Ultimii cumpărători curg ordonat și civilizat spre ieșire. Ora închiderii. Scot revolverul și îl proptesc între țîțe. „ Nu vreau decît diem-ul, iubito! Atît!" Cred că-i udă fleașcă, săraca! Și nu de drag. Mai are multe de-nvățat de la viață. Nu s-a bălăcit destul în haznaua din jur. Înhață cutia și-o pocnesc fără chef. Cade grămadă în spatele tejghelei. I s-au dezvelit coapsele. Mi le închipui fierbinți. N-am însă timp de fleacuri. Ies, calm, zîmbind, și agăț un taxi. Măcar pentru atît am mălai. Îi dau șoferului o adresă aiurea. Acasă mă-ntorc bineînțeles cu metroul.

Scula-i dementială. O adevărată bijuterie. S-au întrecut pe ei însuși băieții de la Panasonic. Care va să zică nu-s chiar inutili ăștia cu capul cît un șifonier. Îmi atrage atenția o plăcuță argintie.

„Don't use more than six hours! We can't guaranted..." bla-bla-bla! Tîmpenii! Cine vrea garanții?

Și-acum proba. Îmi fixez discurile alea micuțe, cît o unghie, pe tîmple. Nici nu le simt. Arunc o privire într-un ciob de oglindă, ca să mă conving că-s acolo. Sînt. Trebuie numai să apăs play-ul și v-am pupat. Fără reglaje, fără nimic. Prospectul zice că aparatul te citește pe toate fețele și se adaptează. Adică fiecare dă ce poate și primește cît are nevoie. Parcă am mai auzit asta undeva. Și Pinochio era viu!

Play! Un revelion în doi. Mașenka, deși simplu îmbrăcată, arată superb. Fusta neagră, dreaptă, bluza roșie, din voal de mătase. Mîncăm tot ceea ce-a pregătit ea, bem tot ceea ce-am cumpărat eu. Dansăm singuri, ca niciodată (nu-mi place să mă bîțîi). Ne zgîim la programul stupid de la televizor. Rîdem. Eu mult, ea puțin. Drăguț, ce mai! Mă simt nemaipomenit. Spre dimineață mă ia valul și tabăr pe ea. Poate că n-ar fi trebuit. E drept că pudic n-am fost niciodată. Timid da, dar nu pudic. Ea întinde o mînă și stinge lumina. Eu o aprind din nou. Ce vă spuneam! Apoi... Se poate descrie așa ceva? Extaz. Ore întregi de extaz. Pînă simt cum se aprinde ceva în mine. Țeasta-mi pulsează dureros. Imaginile fug. Întuneric. Întuneric vîscos. Mă prăbușesc. Nu! Nuuuu...

Aflșul cu „Metastaza". Am reușit deci să decuplez. Dracu' știe cum! Are corpul ăsta al meu un instinct de conservare ceva de speriat. Sînt obosit mort. Alunec instantaneu în somn. O soială mai degrabă. Agitată, pustiitoare. Mă trezesc și mai sleit. Nenorocitul ăsta de aparat a dezvirginat ceva acolo, înăuntrul meu.

Ies și mă plimb puțin. În locul cerșetorului stă o tîrfă clasică. Ridurile de pe gît și mîinile cu vene proeminente, ca niște rîme, îi trădează vîrsta. N-are de lucru. De cînd cu lăcașurile de erotomecanică specia-i pe cale de dispariție. Supraviețuiește doar de pe urma cîtorva romantici care nu reușesc să țină pasul. De cureaua argintie îi atîrnă libidotonul. Nici măcar nu ridică privirea cînd trec pe lîngă ea. E mai degrabă apatică decît obosită. Mă așez pe trepte.

– Zece parai simplu, cin's'pe cu tot tacîmul! Fără sadisme! Am cartela-n regulă! Dacă n-ai chef de tras mai bine cară-te!

Asta și fac, nu înainte de a-i îndesa în palmă o hîrtie mototolită de zece. Mă pierd în ceața gălbuie. Uneori e plăcut să mergi brambura fără să vezi ce-i în jur. Cumpăr un ziar de la Mohamad și mă întorc. Înfulec niște biosin. Cu mîna, direct din cutie. Are iz de carne. Îmi șterg degetele năclăite de gelatină pe pantaloni.

Fotoliul și play! Ne strecurăm în camera de hotel „Liliput". Încăpem lejer amîndoi. Trei pe doi jumătate pe unu jumate e suficient. Cu dezbrăcatu-i mai complicat. Pentru că ne încăpățînăm s-o facem deodată. După un sfert de oră de ghionturi, mîini încurcate, țoale amestecate, ne umflă rîsul. Ea conectează aparatul holo. Eu despăturesc ziarul. „CRIMA DE LA «HAMPTON ELECTRONICS». Ieri seară domnul Hajimoto, intrînd în magazinul binecunoscutei firme cu intenția de-a cumpăra un robot de bucătărie, a găsit-o pe vînzătoare, Linda Nansen, 24 de ani, necăsătorită, într-o baltă de sînge. Se pare că, molestată fiind de o persoană neidentificată încă, s-a lovit în cădere cu capul de unul dintre rafturi, ceea ce i-a cauzat decesul pe loc. Poliția a reușit , cu ajutorul unui șofer de taxi, al cărui nume îl păstrăm secret din motive lesne de înțeles, să realizeze portretul robot al asasinului. Deocamdată.."

Stai, stai, puișor! Ceva nu-i în regulă aici. Sînt sau nu sînt sub influența diemului? Nu sînt, pentru că ziarul l-am cumpărat de-adevăratelea. De la Mohamad cu care culegeam în copilărie sticle de prin ghene, ca să facem bani pentru reviste porcoase. Sînt, pentru că Mașenka zace lîngă mine. Îi simt coapsa dreaptă peste genunchi. Cea stîngă se lăfăie la vreun metru mai încolo. Ăsta-i un amănunt, nu contează. Nu sînt, pentru că mă întreb dacă sînt sau nu sînt. Ce bolnavă de sculă mai e și asta. M-a zăpăcit de m-a luat dracu'! Am luat-o razna! Clar!

Închid ochii și decuplez. Doar sînt stăpîn pe mine, nu? Întind apoi mîna stîngă. Pipăi. Mașenka-i acolo. Ceea ce-am găsit îi aparține. Să mă bată Dumnezeu dacă nu-i aparține! Doar eu i-am „inventat" fiecare fir de păr! O-ooo! Atunci zăresc două ipoteze. Ori tîmpenia asta de aparat a modificat realitatea după cum a vrut cerebelul meu, ca să nu spun cum au vrut mușchii mei, (doar mă consider 'telectual, nu?), ori am intrat atît de bine în oniric, încît nici fecioara Maria nu mă mai scoate de acolo. Nu, tot nu-i bine! Crima și visul nu se potrivesc de nici o culoare. Pînă la urmă și Mașenka asta cu picioarele desfăcute mă îngrijorează.

Calm! Mușcă-te de nas și ordonează-ți gîndurile. Încerc să mă trezesc. Mă concentrez pînă cînd simt un lichid călduț scurgîndu-mi-se pe buza superioară. Mă șterg cu dosul palmei. Deschid ochii. Sînge. Scot o batistă din buzunar și mă tamponez pînă încetează hemoragia. N-am suferit de cînd mă știu de epistaxis. Batista? Nici batistă n-am purtat tot de cînd mă știu. Privesc în jos, în față, în părți. Sînt îmbrăcat într-un costum lux, de mîna dreaptă îmi atîrnă o geantă de cel puțin cinci sute, adică piele-piele, iar în față, la vreo juma de metru, mă sfidează o ușă...asta nu-i ușă, e operă de artă. Mă trezesc sunînd. Iese... Mașenka? Seamănă oricum foarte bine cu ea. E adevărat că sînii îi simt ca lăsați, sub ochii spălăciți atîrnă cearcăne vineții, părul e în dezordine...

– Ce paștele mă-tii suni? Iar ți-ai pierdut cheia? Întîlnirile astea „de afaceri" or să te ducă la delirium tremens.

Intru fără un cuvînt. Mănînc. Beau un Courvoisier. Courvoisier? Ei da, Courvoisier! Mașenka asta străină începe să se frece de mine. Tot mai insistent. Ca o mîță-n călduri. Mi-e scîrbă. O resping violent și mă retrag în birou. Poate că am și lovit-o. Printre hîrtii se lăfăie un diem grosolan. Să-mi sară ochii de mai înțeleg ceva. Visez. Evident visez. Un vis bolnav. Să ies din el. Cît mai am timp. Îmi pun casca hidoasă pe cap. Play! Rămîn în birou. Nu știu de ce. Habar n-am ce se întîmplă. Intră doi șmecheri în trenciuri negre. Fără să ciocăne. Unul seamănă cu Goldstein. Fizionomie de tîmpit care nu știe de glumă. Celălalt a evadat, fără îndoială, din benzile desenate cu Superman. Mai bine rămîne acolo. Printre umerii lor se ițește mutra îmbîcsită de farduri a doamnei Rivoletto. Bineînțeles că nu putea rata așa un show. Tot o să-i fac de petrecanie într-o bună zi. Încet, cu artă. Șmecherii îmi împing sub nas legitimațiile. Gest sec, dezinvolt, îndelung exersat în fața oglinzii. Și eu ce dracu' să fac, Doamne. Sînt adevărați? Da, și Pinochio era viu! Nu, și Pinochio...

Dănuț IVĂNESCU

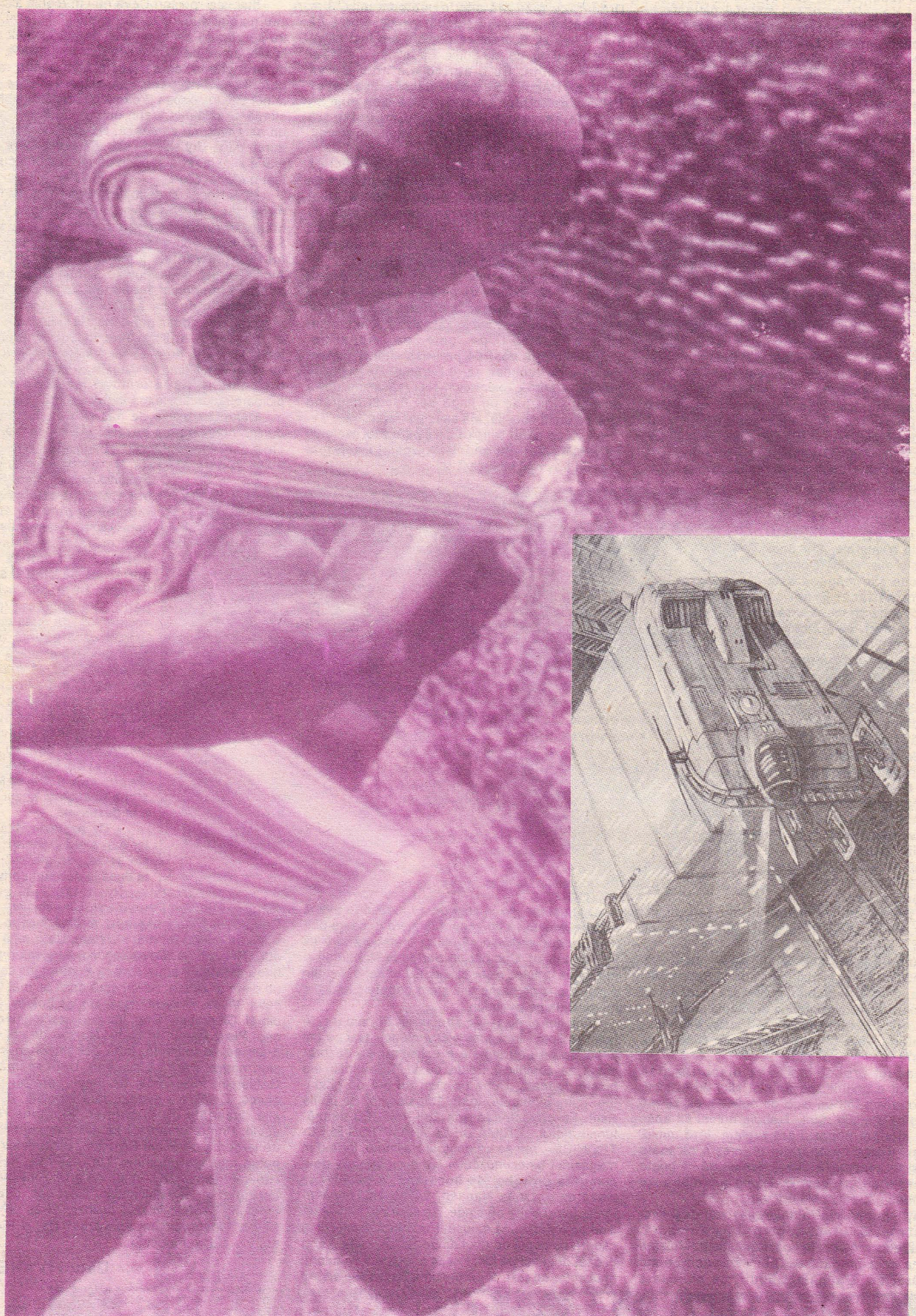

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025